Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. №№ 295–296 (6. 784–6. 785) 1988 йил 27 декабрь, сешанба Баҳоси 4 тийин

XXIII Тошкент область партия конференцияси

Область партия комитетининг ва область партия ташкилоти ревизия комиссиясининг ҳисобот докладлари юзасидан музокаралар

А. ХОРСТ — Партия ва совет ходимлари малакасини ошириш областлараро курси мудири.

—Партия, совет ва идеология кадрларини тайёрлаш ҳамда қайта тайёрлаш масалаларига докладда кам эътибор берилди. Ҳолбуки, XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида таъкидланганидек, кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашни уюштириш, уларни раҳбарлик лавозимларига тавсия этиш мумкинлигини ҳисобга олган ҳолда тарбиялаш партия комитетлари ишининг асосий методи бўлиб қолмоғи керак.

Менимча, область партия комитети, унинг бўлимлари ишида кадрларни қайта тайёрлаш аниқ ишлаб чиқилмаган. Ўқув системаси йўқ. Ким кимни, қачон ва қаерда ўқитиши номаълум. Бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари баъзан райкомда ҳам, шаҳар комитетида ҳам, область партия комитетида ҳам, шунингдек курсларда ҳам ўқийверадилар. Планлар келишилмайди. Баъзан иш шунгача бориб етадики, район партия комитети курсларда ўқиётган бошланғич партия ташкилоти секретарини чақириб олишиб, райкомдаги семинарда иштирок этишга мажбур қилишади. Ҳолбуки, бу семинарда ҳам ўша курсларнинг ходимлари ва ўқитувчилари сўзга чиқишади.

Резерв кадрларни тайёрлаш ҳам ягона система бўлиши керак. Тошкент область партия комитетининг курси ана шу системанинг бир бўғини бўлиб қолмоғи лозим. Бунинг устига бу курсларни пул билан таъминлаш системаси шундаки, область партия комитетининг ўзи бизга на моддий ёрдам бера олади, на топшириқ бера олади. Ҳамма иш республика Компартияси Марказий Комитети томонидан планлаштирилади. Баъзан биз область партия комитети резерв кадрларни ҳеч бўлмаса ўқитишда иштирок этиш учун параллел поток ва группаларни ярим-яширин ҳолда ўтказишга мажбур бўляпмиз.

Тошкент шаҳар партия конференциясида партия кадрлари ва активларини ўқитиш хусусида ташвишли сўзлар айтилди. Биз бу масалани ҳал этишга ҳар томонлама ёрдам беришга тайёрмиз. Ҳатто, шаҳар партия комитети базасида активларни узлуксиз ўқитиш учун курсимиз филиалини очишни мўлжаллаяпмиз. Аммо бизни шу нарса ташвишлантирадики, Тошкент шаҳар партия ходимлари бизнинг курсларимизда асосан хўжакўрсинга ўқишади.

Курсимиз илғор иш тажрибаларини оммалаштиришнинг муҳим бўғини ҳисобланади. Уни эса бизга тажрибали ходимлар олиб келади. Кейинги икки ярим йил ичида область партия комитетининг уч секретари ва тўрт нафар бўлим мудири лекциялар ўқиди. Бироқ курснинг бу соҳадаги имкониятларидан тўла фойдаланилмаяпти. Ҳар бир потокда областнинг барча шаҳар ва районлари маълум категориядаги партия ходимлари иштирок этишлари керак. Ишнинг янгича форма ва методлари шу ерда ўртага ташланмаса, улар қаерда оммалаштирилади. Область партия комитети бўлимлари раҳбарлари, шунингдек, секретарлар олдига ҳам конкрет вазифалар қўйиш мумкин. Аммо афсуски, улар бизда мунтазам бўлмадилар, шуниси ачинарлики, буни ўзларининг вазифалари, деб билмайдилар.

Қ. БОБОМУРОДОВ — механика ва зилзилага бардошли иншоотлар институти директори.

— Биз илмий-тадқиқот институтимизда қайта қуришнинг асосий йўналишини фундаментал тадқиқотларни кучайтиришга, шу билан келажакда катта самара берадиган мустаҳкам илмий асослар яратишга қаратдик.

Социал маиший масалаларни ҳал этиш, партия ташкилотларининг тарбиявий ролини кучайтириш қайта қуришда катта роль ўйнайди.

Институт ходимларини аттестация қилиш ва илмий семинарлар роли ошди. Чунончи аттестациядан сўнг 100—121 ходимнинг иш ҳақи ўртача 34 сўмданга кўпайтирилди, 21 ўрин қисқартирилди, беш ходимнинг лавозими пасайтирилди.

Беш йиллик охиригача бир қатор жиддий илмий ечимларга эга бўлишни кутмоқдамиз. Бу ечимлар халқ хўжалигида қўлланилади. Ер силкинишлари кучини қирқишга мўлжалланган бир қатор ишлар шулар жумласидандир.

Энди ечимларимизнинг жорий этилиши тўғрисида бир-икки оғиз сўз айтмоқчиман. Илмий-тадқиқот институтлари ечимни жорий этишга ҳаракат қиладилар, ишлаб чиқариш ташкилотлари эса бундан ҳали унча манфаатдор эмаслар. Афтидан бу йўналишда иқтисодий механизм амал қилмаётган кўринади. Область партия комитети илмий ва ишлаб чиқариш муассасаларининг ҳамкорликдаги программасини ишлаб чиқса мақсадга мувофиқ бўларди. Ана шунда биз ўз ютуқларимизни бир мунча яхши жорий этган бўлардик.

Кўпгина студентлар шунингдек, техникум ва мактабларнинг ўқувчилари рус тилини етарли даражада билмайдилар. Мактабларда ўзбек тили яхши ўқитилмайди. Ўзбек тилидаги дарсликлар кам. Биз академик Ўрозбоевнинг яхши дарслиги борлигини биламиз, академик Қобуловнинг ҳисоблаш математикаси бўйича китоби ҳам чиқди. Афсуски, бундай китоблар ҳозир кам, талаб эса кучли.

Менимча жойлардаги, айниқса, қишлоқлардаги партия ташкилотлари ўқитувчи-кадрлар малакасини оширишга алоҳида эътибор беришлари керак.

В. П. АНИШЧЕВ — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари

— Қадрли ўртоқлар!

Фурсатдан фойдаланиб конференцияда область партия ташкилоти олдида турган бир қатор энг муҳим муаммоларни сизларнинг эътиборларингизга етказиш менга топширилганлигини ҳисобга олиб, белгиланган регламентдан бироз ортиқроқ вақт нутқ сўзлашга ижозат беришингизни сўрардим. Албатта, мен суиистеъмол қилмайман. Раҳмат.

Қадрли ўртоқлар! Тошкент партия ташкилотининг партия конференцияси республика партия ташкилотларидаги бутун ҳисобот-сайлов кампаниясини якунламоқда. Мен бу жиддий синовдан шараф билан ўтдик, дея олмайман. Коммунистлар XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қарорларининг сафарбар этувчилик иқтидоридан фойдаланиб, улар бундан буён лоқайдлик ва турғунлик билан келишишни истамасликларини кўрсатдилар. Республиканинг 275 партия ташкилотида сайланган органлар қайта қуришни таъминлашнинг уддасидан чиқмадилар. Коммунистлар уларга ишончсизлик билдирдилар, ишни эса қониқарсиз, деб топдилар. Йиғилишларда қатнашган коммунистлар, шунингдек, партиясизлар партия ташкилотларининг етилган муаммоларни ҳал қилиш, партиявий-сиёсий ишни такомиллаштиришдаги ролини оширишга қаратилган ҳаммаси бўлиб 50 мингдан ортиқ танқидий мулоҳазалар, қимматли таклифлар баён этдилар. Биз ҳаммамиз шу танқидий мулоҳазалардан энг қатъий ва тўғри хулосалар чиқариб олишимиз шартдир. Ҳозир мендан олдин сўзга чиққан айрим ўртоқлар, шу жумладан, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, шунингдек, республика органлари шаънига танқидий фикрлар билдирдилар. Делегат ўртоқлар, ҳар бир қимматли маслаҳат, ҳар бир қимматли таклиф партия Марказий Комитетида кўриб чиқилади ва, албатта, амалга оширилади, деб сизларни ишонтирмоқчиман. Ҳозирги вақтда бошқача йўл тутишга ҳаққимиз йўқ.

Айни вақтда республика маркази ва раҳбар органларининг тақсимлаш ва фармойиш бериш вазифаларининг муҳимлигини камситмаган ҳолда жойларда катта масъулият, катта миқёслар ва катта ижодкорликнинг ҳал қилувчи аҳамиятини таъкидлашни истар эдим, бугунги нутқларда шулар ҳақида эркин ва танқидий сўз юритилишини истардик. Ҳар ҳолда айрим нутқлар қандайдир хотиржамлик руҳида бўлиб, ҳужумкорлик, ўз-ўзини танқид жуда камдир.

Албатта, ўртоқлар, Тошкент область партия ташкилоти ишида ҳозирги вақтда ишчанлик, ҳужумкорлик ва ижодкорлик каби шу барча сифатлар йўқ, деб айтиш инсофдан бўлмайди. Бироқ натижалар ҳали нисбатан анча камдир. Докладда бу ҳақда гапирилди. Тошкент областидаги иш аҳволи эса кўп жиҳатдан бутун республикамизнинг шу кунги аҳволини белгилайди. Мен шундай, деб гапириб янглишмайман. Ҳозирги вақтда областда республика саноат потенциалининг бешдан икки қисми, 80 процент машинасозлик комплекси, деярли барча етакчи илмий ва лойиҳалаш институтлари жойлашган. Биз бугун Ўзбекистон экономикасини жадал ривожлантиришда уларнинг ҳал қилувчи таъсирига умид боғлаш ҳуқуқига эгамиз. Биздан шуни кутишмоқда. Ваҳоланки, кўп ҳолларда бу содир бўлмаяпти. Агар юмшоқ қилиб ифода этадиган бўлсак, тебраниш давом этмоқда.

Ўртоқлар, маълумки, келгуси йилда саноатнинг барча тармоқларини хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш шароитларида ишлашга ўтказиш амалга оширилади. Тайёргарлик кўриш учун вақт керагидан ортиқча ажратилганлигини айтишимиз керак. Область партия комитетининг бюроси бундан бир йил олдин бу масалани кўриб чиқди, корхоналарни хўжалик юритишнинг янги шароитларига ўтказишни таъминлаш бўйича кенг қамровли тадбирлар белгилади, бироқ, жойларда бу тадбирлар ташкилий иш билан мустаҳкамланмади. Айрим жойларда эса ҳатто уни хаспўшладилар. Бунинг оқибатида Ўзбекистон металлургия, «Сантехлит», «Средазкабель», «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмалари каби йирик заводлар бугун йилни оғир молиявий аҳволда якунламоқдалар, бу корхоналарда ишлаб чиқариш бригадаларида хўжалик ҳисоби муносабатларини жорий қилиш тўхтаб қолди, бу йил амалда фойда олинмади. Уларда ишлаб чиқариш нима ҳисобига, қайси маблағлар ва ресурслар ҳисобига ривожланади, деган савол туғилади. Социал соҳа янада ўткир масала бўлиб турибди. Агар иш бундан буён ҳам шундай давом этадиган бўлса Тошкент области каби йирик областда синган корхоналар кўп бўлади, бугун бунга йўл қўйиб бўладими, ўртоқлар. Иқтисодий ислоҳот дастаклари ҳамон агросаноат комплексида ҳам яхши ишламаяпти. Докладда таъкидланганидек, бугунги кунда қишлоқ хўжалигига сарфланган кредит маблағи ялпи маҳсулот ўсишидан 16—17 процент олдинда бормоқда. Барча асосий қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги камаймоқда. Областдаги ҳар уч хўжаликнинг бири гўшт, сут маҳсулоти етиштириш план топшириқларининг бажарилишини таъминламаяпти, аҳоли эса кўп, уни таъминлаш керак. Капитал қурилишда ҳам туб ўзгариш йўқ. Асосий фондларни ишга тушириш бўйича планларнинг муттасил барбод этилиши узоқ давом этмоқда. Марказлашган капитал маблағлар ва корхоналарнинг фондлари маблағлари ҳисобига пудрат объектлари, пудрат ишлари ҳажмлари барбод этилмоқда. Реле ва автоматика заводи, «Сергели» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси каби корхоналарда ўзлаштириш даражаси йил бошидан бери 25 процент атрофида бўлмоқда. Аҳвол шундай экан, бу ерда қандайдир қайта қуриш ҳақида гапириш мумкинми? Бундан битта хулоса келиб чиқади. Область партия комитетининг бюроси ва бўлимларининг иқтисодий сиёсатни амалга оширишнинг муҳим йўналишларида ҳар доим ҳам таркиб топган муаммоларнинг миқёслари ва ўткирлигига мувофиқ бўлмаяпти. Область партия комитети бундай вазифаларни ҳал қилишда раҳбарликнинг сиёсий усулларига, бошланғич партия ташкилотларининг потенциалига тўла суяниши керак. Қаерда-қаерда, пойтахт областида куч ва потенциал етарлидир. Бугун область партия ташкилотида фақат битта нарса — тебраниш учун ҳуқуқ, барча планлаштирилган нарсаларни барбод этиш ҳуқуқи йўқ ва бўлмайди ҳам.

Аввало шуни таъкидлаш керакки, бунинг устига етилган социал муаммолар, айниқса, ҳаётий муҳим қайта қуриш жараёнини ҳал қилишда вақт лимити тугалланган. Уй-жой программасини жадаллаштириш резерви ҳам ҳали тўла ҳаракатга келтирилгани йўқ. Бу ҳақда ҳам гапирилди. У бугунги кунда область партия ташкилотида фавқулодда аҳвол бўлиб турибди. Беш йиллик бошидан бери деярли 100 минг квадрат метр саҳнли уй-жой пландагидан кам қурилди. Бусиз ҳам уй-жой қурилиш кооперацияси плани кам эканлигини гапириб ўтишимиз керак. Якка тартибда уй-жой қуриш программаси барбод этиляпти. Биргина Олмалиқ шаҳрининг ўзидагина уй қуриш истагини билдирган 800 оила ер участкалари ололмаяпти. Областнинг совет органлари томонидан бу муаммони ҳал қилишни тезлаштириш тўғрисидаги ваъдалар керагидан ортиқча берилди, бироқ сўз билан иш ўртасида бирлик бўлмаяпти. Бошқалари ҳам шундай бўлмоқда. Тошкент областида боғдорчилик-деҳқончилик участкалари учун, якка тартибдаги қурилишлар учун ер ажратиб бериш ниҳоятда ёмон ҳал қилинмоқда. Нима учун бу масалалар шу вақтгача одилона ҳал қилинмаяпти? Назаримда бунга қандайдир мутлақо бошқачароқ муносабатда бўлиш лозимга ўхшайди.

Сўнгги вақтларда қишлоқда савдо хизматини уюштиришдаги муаммолар кескин тус олди. Бу соҳа навбатда туриш, пулдан уриб қолиш, тарозидан алдаш, сурбетлик, товарларни яшириб қўйиш, турли хил пинҳоний келишишлар, чайқовчилик ва бошқа шу каби шармандали ҳоллар билан ниҳоятда кўп заҳарланган. Агар товарлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш бўйича ҳисоботлардаги ҳайрон қоларли рақамлардан четга чиқилса, бундай вақтда фақатгина шу йилнинг ўзида магазинлардан мебель, рўзғор холодильниклари, тиш пастаси, кир совун билинмасдан йўқолиб кетди, болалар ассортиментидаги товарлар, кийимлар, пойабзалларни сотиш кескин камайди. Шуларнинг ҳаммаси бугунги кунда кишиларни ташвишга солмоқда, ғазабга келтиряпти. Буни делегатлар ҳам тасдиқлайдилар, деб ўйлайман. Биз бу саволларга жавоб тополмаяпмиз. Кўпгина раҳбарлар қишлоқнинг товарларга бўлган эҳтиёжини қондириш билан шуғулланишни давом эттирмоқдалар, лекин аҳволда силжиш бўлмаяпти.

Айни вақтда нутқларда ва докладда ҳам таъкидланганидек, областда товарлар бўйича комплекс программа ҳали қуруқ гапга айланмоқда. Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Чирчиқдаги «Электрохимпром», Тошкентдаги Чкалов номли, авиация ишлаб чиқариш бирлашмалари каби областдаги гигант корхоналардан ҳамон қониқарсиз фойдаланилаётганлигини кўриб турибсиз. Бу корхоналарда бугунги кунда ҳар бир сўмлик иш ҳақи фонди ҳисобига бир неча тийинлик халқ истеъмоли товарлари тайёрланмоқда, холос. Бизда шу масалани йўлга қўйиш учун кўндиришлар, чақириқлар, ҳатто ишонч билдиришлар ҳам керагидан ортиқча бўлди. Кўпгина ҳисобот йиғилишларида, конференцияларда одилона таъкидланганидек, эҳтимол, область партия комитети қайта қуришнинг бу муҳим масаласида узоқни кўрмаётган ва лоқайдлик қилаётган раҳбар коммунистлар, меҳнат коллективларининг партия ташкилотларига нисбатан ҳақиқий партиявий талабни кучайтирадиган вақт келди. Область партия комитети Озиқ-овқат программасини амалга оширишда ҳам ҳамон қатъийлик кўрсатмаяпти. Мен ишлаб чиқарилиши тошбақа қадам билан кўпаяётган муҳим озиқ-овқат маҳсулотларини жон боши ҳисобига тайёрлаш тўғрисида гапирмайман. Бу нозик тармоқда кишилар учун куфрона ва аламли бўлиб қолган мақтанчоқлик ҳамда хўжакўрсинчиликни қатъий бартараф этиш керак. Масалан, Тошкентда 70 та сабзавот магазини очишди. Бироқ бунда амалий ишдан кўра ташқи таассурот кўпроқ бўлиб чиқди. Магазинларнинг пештахталари кўпинча бўм-бўш бўлади. Реализация ҳажми эса имкониятдагининг бор-йўғи ўндан бир қисмини ташкил этди. Айни вақтда бозорларда асосий қишлоқ хўжалик маҳсулотлари нархи ошмоқда ва бугунги кунга келиб давлат нархидан деярли 5—10 баравар ортиқдир. Бу ажойиб ерлари, ажойиб имкониятлари бўлган область — Тошкент областида вужудга келган. Шу йўналишда кооператив ҳаракатидан нотўғри фойдаланилмоқда. Озиқ-овқат таъминотига, маиший хизмат кўрсатишга қўшимча манба сифатида уни ривожлантириш ўрнига ижроия комитетлар аҳолига хизмат кўрсатишнинг давлат соҳаси корхоналарини ёпмоқдалар, кооперативларга кафе, ошхоналарни бермоқдалар, кўпинча турли хил фирибгарлар, олиб сотувчилар, чайқовчиларнинг хатти-ҳаракатига панжа орасидан қарамоқдалар. Бу ерда ман қилиш чоралари тўғри келмайди. Область совет органлари томонидан маҳсулот етиштириш ва сотиш, уй-жой қуриш ва ремонт қилиш, пойабзал, кийим ишлаб чиқариш, мураккаб рўзғор техникасига хизмат кўрсатиш бўйича кооперативларнинг ривожланиши учун қулай шароитларни яратиб бериш ҳақида ўйлаш, мулоҳазали сиёсат юритиш керак. Бундай хизматларга талаб каттадир.

(Давоми 2-бетда).

ЗАМОНДОШИМИЗ

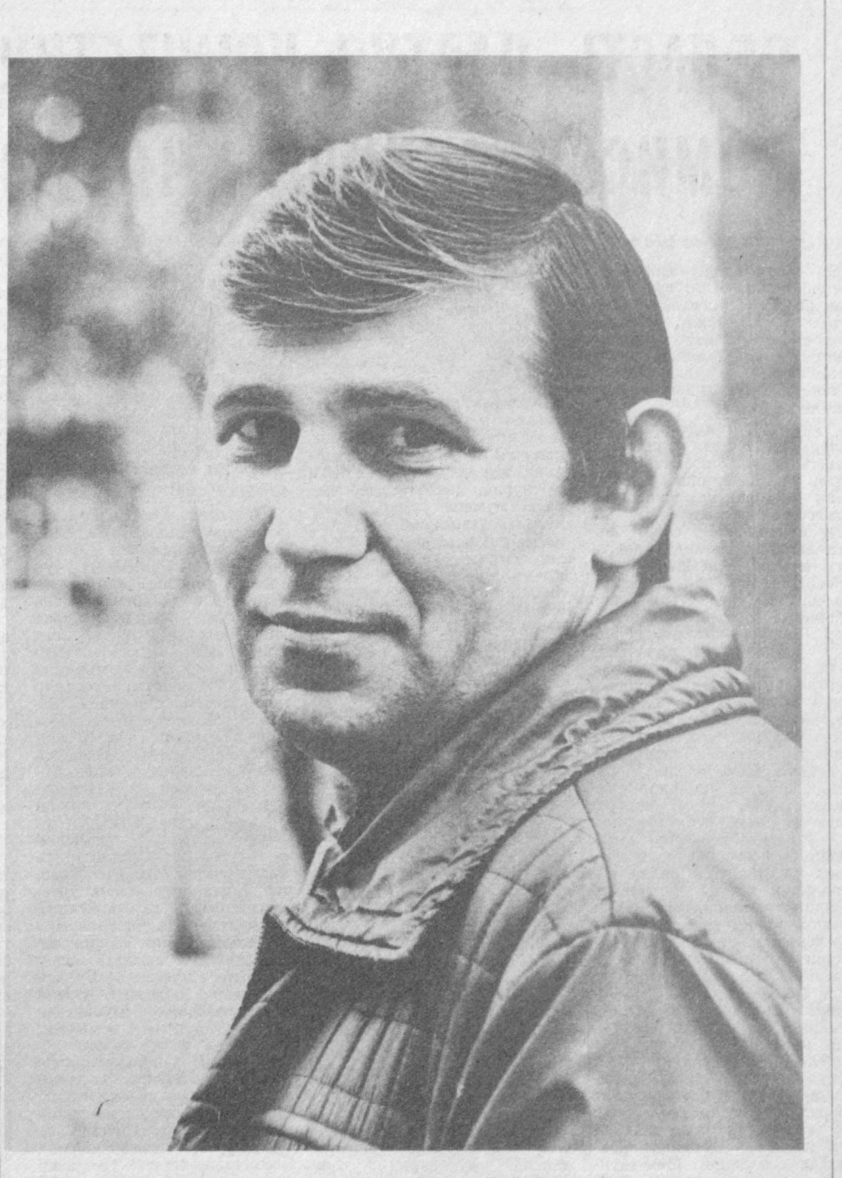

Делегат билан мулоқот

Муаммолар ечимини кутмоқда

XXIII Тошкент область партия конференцияси пайтида кўплаб делегатлар билан суҳбатлашишга тўғри келди. Ўшанда ушбу суратда жиддий нигоҳ билан қараб турган замондошимиз Владислав Петрович Безделига билан ҳам суҳбатда бўлган эдик. Конференциядан сўнг мажлислар залидан ташқарига бирга чиқдик. Владислав Петрович область коммунистларининг анжуманидан олган таассуротини яширолмади.

— Одамларимиз ўзгаряпти, — деди у табассум билан.

— Қайси томонга? — дея ажабланиб сўрадик.

— Албатта ижобий томонга-да! Қаранг, ҳамма сўзга чиққанлар ёниб, жон куйдириб гапиришяпти. Демак, уларнинг қалбида чўғи бор, бошқаларни алангалата оладилар. Реал программа қабул қилинди. Энди биз, коммунистлар енг шимариб, ана шу зарур ва тиғиз ишларни амалга оширишимиз керак.

— Мана сиз шаҳарда яшайсиз. Шаҳар партия конференциясида ҳам, область партия конференциясида ҳам шаҳар муаммолари устида гап борди. Нима дейсиз, уларни силжитиш учун нима ишлар қилиш керак?

— Ҳисобот докладида Тошкент шаҳридаги маданият ва санъат муассасалари аҳволининг қониқарсизлиги таъкидланиб ўтилди. Мен электр пайвандчи бўлсам ҳам адабиёт ва санъатни яхши кўраман. Шунинг учун бу фикрларга тўла қўшиламан. Ҳақиқатан ҳам М. Горький номли рус Давлат академик драма театрининг янги биноси қурилиши чўзилиб кетди. Й. Охунбобоев номли ёш томошабинлар театри биноси эски, ремонтга, реконструкцияга муҳтож. Ҳамза театридаги муҳитни яхшилаш керак. Кейинги пайтда яхши драмалар ҳам камайиб кетяпти. Биз доимо театрларга томошабинлар кам тушяпти, деб нолимиз. Яхши-яхши асарлар қўйиш керак. Шаҳар экологияси ва ободонлаштириш соҳасида ҳам анча ишлар қилишимиз лозим.

— Сизни яна қандай муаммолар ташвишга солади?

— Аҳолига пулли хизмат кўрсатиш ҳажмларини кўпайтириш керак. Ҳозир бу фақат кооператив ва якка тартибдаги меҳнат фаолияти ҳисобига кенгаймоқда. Кўпгина жойларда кооператорлар ҳам асосий ғайратни видеосалонларга қаратмоқдалар. Биз ҳаммамиз жамоат транспортидан фойдаланамиз. Лекин жамоат транспорти шу кун талаблари даражасида ишлаяпти деб айтолмайман. Бекатларда соатлаб туриб қоламиз. Айниқса электр транспорт ишини яхшилаш ва қатъий назоратга олиш керак. Кўчаларимизга бир қаранг, ўйдим-чуқур. Канализация ва водопровод қудуқлари айрим жойларда очиқ ҳолда қолган. Ахир шаҳримизда минглаб шахсий автомобиль эгалари бор. Улар ҳар йили йўл солиғи тўлашади. Ахир бу пуллар йўлларни яхшилаш учун ишлатилиши керакку. Лекин биз бу маблағнинг самарасини кўрмаяпмиз. Хуллас, ҳали шаҳримизда муаммолар кўп. Энди биз амалий ишга ўтишимиз, қайта қуришнинг тўртинчи йилида зўр ғайрат билан ишлашимиз керак. Ҳар бир муаммонинг ҳал этилиши нечоғли ишлашимизга боғлиқ. «Қимирлаган қир ошар» деб бекорга айтмайдилар.

Суҳбатни Т. ТОШЕВ ёзиб олди.

⊙ СУРАТДА: «Центрэнергоремонт» корхонасининг электр пайвандчиси В. П. Безделига.

Т. Каримов фотоси

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети навбатдаги мажлисида хўжалик юритишнинг янги шароитларида савдо ва умумий овқатланиш бош бошқармаларининг иши тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Бир ярим йилдан бери янгича шароитда ишлаётган савдо ва умумий овқатланиш корхоналари фаолиятида муайян ижобий силжишларга эришилди, деб таъкидланди. Бу йил товар обороти планлари муқим бажариляпти, тармоқ корхоналарининг молиявий аҳволи яхшиланиб бораяпти. Савдо ва умумий овқатланиш корхоналарининг моддий-техника базаси мустаҳкамланмоқда, уларнинг иш тартиби такомиллашиб бормоқда.

Мазкур масалани кўриб чиқишда кўпроқ асосий эътибор аҳолига савдо хизмати кўрсатишдаги давом этаётган камчиликларга қаратилди. Савдо ва умумий овқатланишнинг барча корхоналарини тўла хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини молиявий таъминлашга ўтказиш ишлари етарли даражада олиб борилмаяпти, бригада пудрати суст суръатлар билан жорий этилмоқда, оила пудратини жорий этиш ишлари амалда олиб борилмаяпти. Аҳолига хизмат кўрсатиш сифати ва маданияти янада яхшиланишини истар эдик. Энг яхши меҳнат коллективларини, айрим ходимларни рағбатлантириш учун моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг барча имкониятларидан фойдаланилмаяпти.

Ижроия комитет савдо Бош бошқармаси, (Ғ. Ҳ. Мансуров), умумий овқатланиш Бош бошқармаси (М. З. Усмонов), раҳбарлари эътиборини ишдаги кўрсатиб ўтилган ва бошқа жиддий камчиликларга қаратди, улардан пайсалга солмай, ўз қўл остидаги бўлинмаларни хўжалик юритишнинг янги шароитларига ўтказиш тугалланишини жадаллаштиришни, тўла хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини молиявий таъминлашни, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада усулларини, айниқса ижара ва оила пудрати усулларини практикага кенгроқ жорий этишни талаб қилди. Пировард натижага — бозорнинг зарур ассортиментдаги сифати яхши кундалик эҳтиёж товарлари билан мўл-кўл бўлишига, маҳсулот етказиб берувчи корхоналар билан алоқаларни янада мустаҳкамлашга, аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятининг сезиларли даражада ошишига, тармоқ корхоналари иш тартибининг такомиллашишига эришиш хўжалик юритишнинг янги шароитларида савдо ва умумий овқатланиш корхоналари фаолиятининг асосини ташкил этади, деб ҳисоблаш таклиф этилди.

Савдо Бош бошқармасига шу йилнинг охиригача қўшимча 96 корхонани тўла хўжалик ҳисобига ўтказиш, ана шу муддатларда магазинларни ягона ҳисоб-китоб узелига ўтказишни тугаллаш топширилди. Умумий овқатланиш Бош бошқармасига тайёрланаётган таомларнинг сифати ва турларига алоҳида эътибор бериш топширилди.

Шунингдек, Фурқат номли, Ленин номли, Шумилов номли, В. Котик номли, Акмал Икромов номли, Коммунистик шанбаликнинг 50 йиллиги номли маданият ва истироҳат боғларини, «Роҳат-Бахт» дам олиш зоналарини мустақил балансга ўтказиш ҳақида ижроия комитетнинг қарори қабул қилинди. Бу уларга кўпроқ мустақиллик беради, аҳолига пулли хизмат кўрсатиш кенгайтирилишига, уларнинг рентабеллигига, пировард натижада уларнинг шаҳарликларга хизмат кўрсатиш борасидаги фаолияти умуман яхшиланишига хизмат қилади.

Шаҳар электр транспортининг тортиш энергетика подстанциялари қувватини ривожлантиришдаги мавжуд қолоқликни, бу трамвай ва троллейбуслар ҳаракати мунтазамлигига, демак аҳолига хизмат кўрсатиш сифатига салбий таъсир этаётганлигини инобатга олиб ижроия комитет 1989-1991 йилларда тортиш энергетика подстанцияларининг лойиҳалаштирилиши ва қурилиши тўғрисида қарор қабул қилди.

Ижроия комитет мажлисида шаҳар хўжалиги фаолиятига доир бошқа қатор масалалар ҳам кўриб чиқилди.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ВА ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ ҲИСОБОТ ДОКЛАДЛАРИ ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

(Давоми. Боши 1-бетда).

Бу ҳақда яна гапиришга шунинг учун тўғри келмоқдаки, ўртоқлар, биз ҳали маҳаллий Советлар ва аввало область ижроия комитети томонидан ишчанликни, ташаббускорликни ва аниқликни кўрмаяпмиз.

Ижтимоий тараққиётнинг мураккаб ва ниҳоятда масъулиятли босқичи партия органларининг идеологик фаолиятига нисбатан талабни кескин оширади. Бу ерда партия, совет органлари, пропаганда аппарати муайян қисмининг воқеаларни тўғри таҳлил этиш ва унга тўғри баҳо беришда орқада қолаётганлиги яққол сезилиб турибди. Кадрларнинг анчагина қисми ўткир масалаларни четлаб ўтишга, мавжуд муаммолар ҳақида лом-мим демасликка, очиқ мунозара, музокарадан қочишга уринмоқда. Бунинг оқибатида, шу жумладан, зиёлилар орасида шундай кишилар топилмоқдаки, улар ошкоралик ва демократия тўлқинида ўзларига жўн обрў қозониш, сафсатабозликдан иборат уйдирмалари билан кишиларни қайта қуришнинг амалий ишларидан четлатишга уринмоқдалар, қийинчиликлардан ўз манфаатлари учун фойдаланмоқдалар. Айрим ҳолларда айниқса, ёшлар ўртасида уларнинг ғурлигидан фойдаланиб ғаламислик қилиш ишларини олиб бормоқдалар. Республика пойтахтининг олий ўқув юртлари шаҳарчасидаги воқеалар бундан далолат беради. Бу ерда 40 минг нафарга яқин киши яшайди ва ўқийди. Бу ҳақда докладда гапирилди. Мен шундай тасдиқламоқчиман. Ўша маълум воқеаларгача бу ерда на область комитети вакиллари, на шаҳар комитети, на Собир Раҳимов район партия комитети, на министрликлар, на идораларнинг вакиллари бўлмаган. Муаммолар эса кўп тўпланиб қолди, ётоқхоналар ўнлаб йиллардан бери ремонт қилинмайди. Ҳамма жойда антисанитария ҳукм сурмоқда, ҳатто мавжуд бўлган энг кам социал, маданий-маиший объектлар қуввати ҳеч қандай танқидга ҳам арзимайди. Бу ерда тартиб ўрнатишга зудлик билан киришиб, тўғри қилдилар. Зудлик билан чоралар кўришни талаб этаётган бошқа нуқталар ҳам бор ва уларнинг қайнаб кетишига йўл қўймаслик керак.

Ҳозирги вақтда миллатлараро муносабатлар муаммоси тез-тез кўтариб чиқиляпти. Бу муносабатларнинг жиддийлашишини қайта қуриш оқибати, деб қараш мумкин эмас, улар йиллар давомида йиғилиб қолди, ошкоралик эса илгари чурқ этилмаган бу муаммони ёруғликка олиб чиқди, холос. Улар орасида шундай муаммолар ҳам борки, уларнинг ўткирлигини ҳозирнинг ўзидаёқ бартараф этиш мумкин. Масалан, нима учун областда номлар ёзилган тахтачалар, эълонлар, оғзаки агитация воситаларининг кўп қисми фақат рус тилида ёзилган? Буни маҳаллий партия органлари билишмайдими? Шу ерда ҳам қандайдир кўрсатмалар керакми, қандайдир қийинчиликлар борми? Йўқ. Масала эса аланга олдирилади, кескинлаштирилади. Республиканинг маҳаллий бўлмаган аҳолиси томонидан миллий тилларни ўрганишга қизиқишни кучайтирувчи структуралар бизда ҳали яратилган эмас. Уларни ўрта мактабларда ўргатиш ўтакетган даражада ёмон йўлга қўйилган, маҳаллий ахборот воситалари, маданий-оқартув муассасалари суст таъсир кўрсатади, ўқув қўлланмалари етишмайди.

Масалан, турли хил сиёсий тадбирларни ўтказиш вақтида нутқларни ўзбек тилига ва аксинча синхрон таржима қилишни таъминлашга нима халақит беради. Аслини олганда область партия комитетларининг мажлислар зали, ҳозир биз ўтириб турган зал ҳам, тегишли қурилмалар билан ускуналанмаган. Бу ҳам жуда нозик масала. Уларни тўла ҳал қилиш мумкин. Ўртоқлар, биз ҳамма ана шу ва бошқа пайдо бўлаётган масалалар бўйича воқеаларнинг олдида боришимиз, уларни бўлишини олдиндан прогноз қилишимиз керак.

Бўстонлиқ атрофидаги хатти-ҳаракатлар мисолида уддабурронликнинг етишмаслиги нимага олиб келиши ҳақида ишонч ҳосил қилиш мумкин. Лойиҳаси тайёрланаётган корхоналар ҳақида ўз вақтидаги объектив ахборотнинг йўқлиги турли хил овозаларга, миш-мишларга олиб келди, регион атрофида ниҳоятда керак бўлмаган номақбул муҳитни ва ижтимоий фикрни вужудга келтирди.

Экологик муаммолар атрофидаги ишлар ҳам ёмон ва омилкорсизлик билан олиб борилмоқда. Нима учун область партия комитетининг ўзи ҳозирги вақтда айрим энг зарарли ишлаб чиқаришлар билан конкрет шуғулланиши ва ҳатто уларни ишлаб чиқаришни чеклаб қўйишгача чоралар кўриши мумкин эмас. Заҳарли химикатларни ишлатишга қарши ҳам кескин курашиш лозим. Қисқаси, ҳозирги вақтда олдиндан қатъий асосли, ҳужумкорлик билан ҳаракат қилиш лозим, буни партия сиёсати учун кураш санъатини эгаллаган, фақатгина партия ташкилотларида эмас, шу билан бирга омма ўртасида ҳам обрўга эга бўлган, ҳақиқатан ҳам ишбилармон ва ташаббускор партия ходимларигина амалга оширишлари мумкин. Бундай кишилар область партия ташкилотида, шунингдек область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари аппаратларида ҳам кўп. Шунга қарамай сўнгги вақтда салбий сабаблар бўйича шаҳар ва район партия комитетларининг олти секретари, шаҳар ижроия комитетларининг 13 раиси ва раис ўринбосарлари, 35 хўжалик раҳбари ишдан озод қилинди, мен докладда келтирилган мисоллар тўғрисида гапириб ўтирмайман. Масалан, республикада порахўрликка, турли хил суиистеъмолчиликларга, жиноятларга қарши мисли кўрилмаган кураш кенг авж олдириб юборилган бир вақтда «Вақти келиб ҳар ҳолда бу иш ҳам тугар? Вақти келиб балки эски даврга қайтармиз» деб юрган, шундай ўйлаётган кишилар ҳали ҳам йўқ эмас, топилади. Бу кадрлар ишида аниқ системанинг йўқлиги, кишиларни танлашдаги шошма-шошарлик оқибати деб ҳисоблаймиз. КПСС Марказий Комитетининг «Партияга қабул ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида Тошкент область партия ташкилоти ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида»ги маълум қарори область партия ташкилотлари учун янги типдаги раҳбарларни танлаш, КПССнинг янги аъзоларини тарбиялашда программа бўлиб қолиши керак. Бу қарорда сифатга зарар келтирган ҳолда жадал қабул қилиш практикаси қораланди. Бу қарор бўйича иш олиб борилмоқда, лекин бу ерда ишнинг партия таъсирини кучайтиришнинг реал эҳтиёжларини ҳисобга олмасдан олиб борилаётганлиги, унда ҳаддан ошишлар содир бўлаётганлиги ташвишга солади. Масалан, КПССга қабул 1986 йилдагига нисбатан деярли учдан икки қисмга қисқарди, ишчилар ва хотин-қизларнинг улуши камайди. Ўртоқлар, бу ишларда биз аввало бошланғич партия ташкилотлари ролини оширишимиз ва бунга эътибор беришимиз керак деб ҳисоблаймиз. Бошланғич партия ташкилотларисиз, ҳар бир коммунистнинг актив позициясисиз, қуйи партия ячейкаларининг жанговарлигини оширмасдан биз ҳатто арзимаган енгил ёки оғир вазифанинг уддасидан чиқа олмаймиз.

Қисқаси, қадрли ўртоқлар, ўзингиз тушуниб турганингиздек қайта қуриш ўзининг ҳал қилувчи босқичига қадам ташлаяпти. Мамлакатимиз тақдири учун масъулиятли бўлган шу вақтда ҳар биримиз умумий сафдаги ўз ўрнимизни топишимиз керак. Бугунги конференциянинг бориши умидвор қилади. У область партия ташкилоти коммунистлари ўз меҳнат коллективларида қайта қуришнинг ҳақиқатан ҳам етакчи кучи бўлишлари мумкинлиги ва зарурлигидан далолат беради.

Сизга бу йўлда муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

ҳам бўшатилмаяпти, бунинг устига кўпдан кўп янги идоралар пайдо бўлмоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Олий Совети Президиуми қайта қуриш қайси томонга бораётганлигини кўриб чиқса дуруст бўларди.

Ошкоралик ва жамиятни демократиялаштириш кенгаётган даврда партия ходимларининг тайёр эмаслиги кескин билиниб қолди. Ҳозир ижодкор зиёлилар ва студентларнинг айрим қисмида максимализмга интилиш тенденцияси пайдо бўлди. Ваҳоланки, буларнинг ҳаммаси дабдурустдан бўлмади. Оддий қилиб айтганда, биз аҳволни билмаймиз, воқеаларни бошқара олмаймиз. Бу гапларни аввало шаҳар партия комитети, унинг секретарларига тааллуқли деб ҳисоблайман. Ёшларни олиб кўрайлик. Уларнинг миллий маданият ва тарихни чуқур ўрганишга бўлган интилишлари табиийдир. Бироқ, бу жараёнларнинг бошланиш негизлари қандай, санъатни, маданиятни ўрганишда қандай ёрдам бераяпмиз? Ҳар доим ҳам эски усуллар ёмон бўлмаган эди. Сиз билан бизни етаклаб театрларга ҳам, музейларга ҳам олиб боришарди. Боринг, бу «уюшқоқсизлик» ҳам бўлсин. Бироқ у амалда фойда берарди, классикани ўрганишга кўмаклашарди.

Яқинда ўтказилган текшириш шуни кўрсатдики, Тошкент политехника институти, Низомий номидаги педагогика институтининг айрим факультетлари, мактабларнинг бир қисмида бу иш билан ҳеч ким амалда шуғулланмаяпти. Идеология ходимларида ҳатто ёшларни мустақилликка ўргатиш керак, деган бутун бир концепция пайдо бўлди. Мустақиллик эса қаерда клубчалар кўп бўлса, театр арбоблари ҳам ана шу «клубчалар» ни саҳнага кўпроқ қўйиш учун мусобақалашадиган жойда пайдо бўлади. Шунинг учун тарбиялаш ҳам гипертрофик характер касб этади.

Биз комсомолга кўпинча одилона талаблар қўямиз. Бироқ унга кўпроқ ёрдам бериш керак. Ёшларга доимий ғамхўрлик зарур.

Ёшлар аудиториялари минбарларини сафсатабозлик билан жўн обрў қозонишдек ягона мақсадни кўзлаган шаллақилар, миллий ҳис-туйғулар билан ўйнашаётган сиёсий чайқовчилар эгаллашига йўл қўймаслик лозим. Бундай «курашувчилар» орасида коммунистлар ҳам бор.

Олий ўқув юртлари, ижодий ташкилотларнинг парпартия комитетлари ҳам ўзларини яхши кўрсатишмаяпти. Партия ходимлари сафсатабозларга муносабатда кўпинча аралашмаслик позициясини эгаллаб турибдилар, обрўларини йўқотишдан ҳайиқмоқдалар. Принципиал позициялардан оғган, сиёсий жангчи фазилатларини намойиш қилмаганларгина обрўсини йўқотади.

Матбуот ҳам сиёсий ташкилотчи бўлиб чиқиши керак. Албатта, бунда эҳтиёткорлик зарур. Айрим партия ходимларидан кўпинча матбуот бошқарилмайдиган бўлиб қолди, айримларидан эса уни жиловлаб қўйиш керак, деган сўзларни эшитишга тўғри келмоқда. Ваҳоланки, матбуот ўзимизники, партиямиз органидир. Биз журналистлар билан йиллаб учрашмаймиз, редакцияларда бўлмаймиз, уларни ўзимизнинг ишларимиз ва муаммоларимиз билан таништирмаймиз, уларнинг турмуш эҳтиёжларини билмаймиз. Шундай экан, матбуот ходимларига оёққа туришда, журналист кадрларни тарбиялашда ёрдам бериш керак. Шундай қилинса, матбуотда биз кутаётган мавзулар тезроқ пайдо бўлади.

Н. С. ЗЕЛЕНСКАЯ —

«Таштекстильмаш» заводининг электромонтёри

— Ҳали яқинда ҳам бизнинг бирлашмамизни ҳақли равишда турғунлик даври меросининг классик намунаси сифатида кўрсатишарди, унинг инженерлик фикрлаши ва уни амалга оширишнинг ташкилий шакллари 70-йиллар даражасида қотиб қолганлигини таъкидлашарди. Ҳақиқатан ҳам биз тайёрлаётган тўқимачилик машиналарига бўлган талаб учдан бир қисмга, меҳнат унумдорлигининг ортиш суръатлари эса 5—7 процентга камайди. Ишлаб чиқаришни қисман қайта ихтисослаштиришга ва катта сарф-харажатлар ҳамда куч-ғайратлар билан завод хусусиятига жавоб бермайдиган янада мураккаб бошқа машиналарни тайёрлашни ўзлаштиришга тўғри келди.

Шундан кейин ўтган уч йиллик давр «Ўзбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси учун қайта қуришнинг бошланиши бўлди. Заводларни техника жиҳатдан қайта ускуналаш тўхтаб қолган жойидан силжиди. Йигирув ва плиталаш машиналарининг конструкцияси модернизация қилинди, уларни сотиш имкониятлари бир ярим баравар ошди, эскпорт қилинаётган маҳсулотнинг солиштирма улуши 22 процентга етди.

Қайта қуриш меҳнат коллективи ҳаётига мустаҳкам ва ишонч билан кириб борган бўлса-да, унинг якунлари ҳали жуда кам сезилмоқда. Ҳали ҳам бир маромда ишламаяпмиз, иш вақтининг йўқолишига йўл қўйяпмиз, ресурслардан оқилона фойдаланишни ўрганганимиз йўқ, маҳсулот етказиб бериш бўйича мажбуриятларни тўла бажармаяпмиз. Шундай бир вақтда мақтаниб бўлмайди.

Социал масалалар, жумладан, уй-жой билан таъминлаш, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш соҳаларидаги муаммолар суст ҳал қилинмоқда. Табиийки, бу бирлашма коллективини ҳеч қачон қаноатлантирмайди. Бунда фақат биргина биз айбдор эмасмиз. Бу ишда бизга масалан, Тошкент шаҳар ижроия комитети аппарати кўп «ёрдам» кўрсатади. Мисол келтираман.

Бизнинг бирлашмамиз боғдорчилик-узумчилик ширкати аъзоси бўлган ишчи ва хизматчилар сони энг камлиги жиҳатидан — коллективнинг салкам 1,5 проценти бўлиши жиҳатидан Тошкентда ягона ҳисобланади. Бошқа яна юзлаб машинасозларимиз уларга ер участкалари ажратадиган кунни тоқат билан кутмоқдалар. Биз улар учун Калинин районидаги «Иваново» совхози территориясида фойдаланилмаётган 7 гектарлик ер топдик. У заводдан 14 километр нарида. Бу ерда совхоз учун ноқулай ва истиқболсиз, умуман маъқул эмас, шунинг учун ҳам уни бизга томорқа ва чорбоғ учун беришга кўнди. Уни тугал расмийлаштириш учун республика Министрлар Советига Тошкент шаҳар ижроия комитетининг илтимоси талаб этилди. Тошкент областида ер участкалари ажратиб бериш масаласини ҳал қилишни шаҳар ижроия комитети зиммасига нима учун юклатилганлигини коллективимиз тушунмаётганлигини тан олиш керак. Қандай бўлишидан қатъий назар унинг собиқ раиси ўртоқ Мирсаидов бизнинг ташаббусимизни маъқуллаб кутиб олди ва унга яхши тилак билдирди. Бироқ бу тилак амалга ошмай қолди. Чунки Норхўжаев ва Михайлов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бошқарма бу тилакни амалга оширмаяптилар. Илтимоснома беришмаяпти.

Қайта қуриш ҳуқуқий давлат моҳиятига тўғри келмайдиган кўпгина эскилик қолдиқларига хотима беради. Бироқ ҳозир ҳам бизда ҳар доим ҳам қонунга мувофиқ келмайдиган қарорлар қабул қилинмоқда. Кўпчилик хўжалик ходимлари масалан, бошқа шаҳардан келган ҳар бир кишини ишга олиш учун 16 минг сўм ундириб олиш тўғрисидаги қарорнинг ҳуқуқий негизи борми, деб сўрамоқдалар. Бу инсон яшаш жойини танлаш ва ўз хоҳиши бўйича ишлаш тўғрисидаги конституция эркинликларига қай даражада мос? Барча совет кишилари каби биз ҳам аҳолининг кўчиши ва шаҳарликларга қўшилиши жараёнларини илмий асосланган, оқилона бошқариш, янги ишчиларни Советлар ва корхоналар ўртасида турмушини ташкил этиш, коммунал хизматлар учун харажатлар юкини оқилона тақсимлаш тарафдоримиз. Лекин бу қонунчилик доирасида оқилона ва табақалаштирилган ҳолда амалга оширилиши лозим. Бу ерда кўпроқ ошкоралик, аниқлик ва очиқлик талаб этилади. Ким учун тўлащ керак? Ҳар бири учунми? Ишчи кучи ортиқча бўлган шаҳарлар ва қишлоқлардан Тошкентга таклиф этилаётган ҳунар-техника билим юртлари ёки техникумларни битирганлар билан нима қилиш керак? Область партия комитетининг янги состави қайта қуриш иши учун энг кўп куч-ғайрат билан, фойда билан турмуш масалаларини ҳал қилиш билан ҳам, муҳим социал-сиёсий муаммоларни ҳал қилиш билан ҳам шуғуллансин, деган истакни изҳор этишни истаймиз. Жумладан, бунга қонунни қўпол равишда бузиб ҳаракат қилаётган, жамиятимизнинг миллий ва интернационал манфаатларига зарар етказаётган норасмий уюшмалар муаммосига муносабат ҳам киради. Ҳокимиятга ишончсизлик уруғини тарқатаётган, миллатлараро адоват алангасини ёқаётган, миллий муносабатларни такомиллаштиришга эмас, уларнинг ўзгартирилишига интилаётган бунга ўхшаш норасмий уюшмаларга нисбатан кўнгилчан бўлмайлик.

Й. АҚБАРОВ —

Тошкентдаги 2-автокомбинат ҳайдовчиси

— Биз бундай катта анжуманларга ҳар доим ҳам йиғилавермаймиз. Йиғилдикми, бу ерда бекор ўтирмаслигимиз керак. Ўзимизни ташвишга солаётган масалаларни баён этишимиз лозим.

Йўлларимизнинг аҳволи ҳақида гапиришни истардим. Ҳаракат зич вақтида уларда юриш мумкин эмас. Канализация қопқоқлари очиқ бўлади, светофорлар ёмон ишлайди. Масалан, Тошкентда Олой бозоридан Юнусободгача машинада 45—50 минутда бориш мумкин. Шаҳардаги кўчаларнинг тозалиги-чи? Доим ифлосланиб ётади, ҳеч ким тозаламайди. Механизация базалари, район ижроия комитетлари, шаҳар ижроия комитетларининг раҳбарлари қаёққа қарашади?

Энди ҳайдовчиларга хизмат кўрсатувчи соҳа ҳақида, яъни таксомотор паркларидаги иш аҳволи ҳақида бевосита гапирмоқчиман. Бу ерда кабоб, лағмон ва бошқа шунга ўхшаш кооперативлар ҳақида гапириб ўтишди. Мен ҳайдовчи сифатида кооператив таксилари ҳақида гапиришни истардим. Биз бундай кооперативларга қарши эмасмиз. Кооператив бу жуда яхши. Бироқ тенг рақобат бўлиши керак. Биз таксичилар шаҳарда бор-йўғи 3,5 минг кишимиз. Кооперативларда эса деярли 8 минг киши. Бизларнинг ўртамизда қандай рақобат бўлиши мумкин? Ваҳоланки, кооператив тузилаётган вақтда кооператив таксилари тиғиз вақтда ишлайди, давлат транспортига кишилар оқимини камайтиришда ва бошқа шу каби ишларда ёрдам беради, деб айтилган эди. Ҳозир эса эътибор берсангиз кунутун ишлайдилар. Гоҳида улар 180—200 сўм маош тўлайдиган ишдан бўшаб олиб ҳозир эса 1200—1500 сўмдан топмоқдалар, деган фикрга келасан... Бунақа бўлаверса, давлат корхонасида ким ишларди?

Ҳозирги вақтда ўзининг шахсий машиналари бўлган кўпгина ҳайдовчилар биздан кетиб, кооперативларга боришмоқда. Улар қоровул бўлиб ишлашни афзал кўрмоқдалар. Бу ерда бир кун ишлаб икки кун дам олишади.

Бундан ташқари кооперативларга фақат ҳайдовчиликни касб қилиб олганларни қабул қилиш, ҳаваскорларни қабул қилмаслик зарур, деб ҳисоблайман. Чунки, улар курсларни уч ёки олти ойда тугатадилар. Зероки бунинг фарқи катта. Бизни йўлга чиқишимиздан олдин врачлар қон босимимизни ўлчашади, ичган-ичмаганлигимизни текширишади.

Ишлаб чиқариш ишлаши керак. Кимдир планни бажариши лозим, план бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Ҳозирги вақтда 8 минг кооператив таксиси пайдо бўлганлигига қарамай у камайтирилмаяпти. Ҳар бир давлат таксисига тўрттадан кооператив таксиси тўғри келмоқда.

Бизнингча, бу масалага экономика нуқтаи назаридан ёндашиш керак. Ҳайдовчилар биздан кооперативларга ўтиб кетаётган бир вақтда биз қандай қилиб хўжалик ҳисоби асосида ишлашимиз мумкин? Кўпгина машиналар паркда ётади, бунинг учун ҳайдовчилар керак. Бизнинг иш ҳақимиз ҳам камлигини айтмоқчиман. Яширишнинг ҳожати йўқ. Илгари ҳайдовчилар иш ҳақига эътибор беришмасди ҳам. Чунки, уларга чойчақа пули беришарди. Бу эса етарли бўларди. Ҳозир эса чойчақа беришмайди. Кишилар 180—200 сўмга яшамоқдалар. Масалан, менинг 8 та фарзандим бор.

Шундай таклиф бор. Кооператив таксиларни таксопаркларга бириктириб қўйиш керак. Улар ҳам таксичилар каби ишласинлар. Бироқ уларнинг ўз машиналари бор, шунинг учун уларнинг ишлаган пулидан процент олишни жорий этиш керак. Уларга таксометрлар ўрнатиш лозим. Улар ҳам ишлайверишсин.

Н. САЪДУЛЛАЕВ —

«Совет Ўзбекистони» газетасининг бўлим мудири

— XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида журналистиканинг мақсадлари ва роли тўғрисида кўп гап бўлди. Эҳтимол, сиз эътибор берган бўлсангиз керак, партия конференциясидан кейин газеталар ва журналларда ўткир, кўпинча кескин фош қилувчи мақолалар кўпайди. Бундай мақолалар фақат республикамиздагина эмас, шунингдек унинг ташқарисида ҳам доим эътибор қозонди. Уларда жуда кўп камчиликлар ва нуқсонлар ҳақида ёзилди. Шундай материалларни қанчалик аламли ва ачинарли бўлмасин, бироқ уларни ўқиш керак эди. Бу илгари қизил байроқлар билан чеклаб қўйилган, айрим темалардан, тартибга солинган ҳиссиётдан халос бўлиш, воз кечишга ёрдам берарди. Бугунги кунга келиб бунга ўхшаш ҳодисалар орқада қолди. Бироқ фақат камчиликлар, фақат ҳаётимизнинг салбий томонлари ҳақида ёзиш керак, деган тенденцияга қўшила олмайман. Зероки, бу ҳозирги вақтда тўла ҳақиқат бўлмайди. Тўла ҳақиқат эса шундаки, партия барча камчиликларни кўриб турибди, унга принципиал баҳо бермоқда. Халқни хўжалик ва маънавий ҳаётдаги турғун ҳолатларни бартараф этишга бошлаб бормоқда. Партия органларининг ўз нашрлари билан яқин алоқада бўлиши ҳозирги вақтда муҳим аҳамиятга эгадир. Зероки, партия комитетининг юзи, унинг қайта қуришдаги роли одат бўйича газета саҳифасида ўз аксини топади. Агар газетачилар ўзларининг барча ташаббусларида партия комитети томонидан қўллаб-қувватланса матбуот органи ҳақиқий жадаллаштириш, янгилашнинг жанговарроқ, активроқ курашчиси бўлиб қолади. Энди журналистларнинг самарали ишига ҳалақит бераётган ҳолатлар ҳақида гапирмоқчиман. Айрим жойларда журналистларга юмшоқ қилиб гапирганда илтифотсиз муносабатда бўладилар. Областнинг барча партия комитетлари ҳам, барча ташкилотлари раҳбарлари ҳам замон руҳида ҳаракат қилишмаяпти. Масалан, бизнинг газетамизда 25 июнда «Таъқиб» сарлавҳали мақолада Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармасининг фаолияти танқид қилинган эди. Бироқ бошқарма раҳбарлари жавоб бериш ўрнига газетада эълон қилиш учун қуруқ жавоб юбордилар. Иккинчи бор текширилган вақтда бошқарма бошлиги ўртоқ Ғани Мажитович Рафиқов журналистларни дағдаға билан кутиб олди: «Нима учун биз билан маслаҳатлашмасдан ёздинглар? Истасангиз юз марта ёзинг — барибир аҳвол ўзгармайди». Газета узоқ вақтдан бери бунга чидаб келмоқда ва шу вақтгача бўлган воқеага муносиб баҳо берилмаганлиги таажжублантиради.

Редакция айрим танқидий мақолаларга тўрт-беш ой ва ундан ҳам узоқроқ муддат давомида жавоблар ололмайди. Республика Давлат агросаноат комитети, автотранспорт ва йўл хўжалиги, маҳаллий саноат министрликлари ва бошқалар шундай ташкилотлардир.

Гоҳида шундай воқеа ҳам содир бўлади. Партия комитетларининг секретарлари қўнғироқ қилиб «Биз мақолани ўқимадик, газетага обуна бўлмаганмиз, газетанинг нусхасини юборинг» дейишади. Масалан, республика савдо министрлиги, «Ўзбекбирлашув»да шундай

(Давоми 3-бетда).

Б. Ф. САТИН —

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари

— Партия комитетлари сиёсий раҳбарлик органларидир. Меҳнаткашларнинг зарур эҳтиёжларини қондириш энг яхши сиёсатдир. Шунинг учун ҳам докладда озиқ-овқат, уй-жой ва бошқа муаммоларни тезроқ ҳал қилишга катта эътибор берилиб жуда тўғри қилинган.

Менга бугун сўзлаш осон эмас. Мен ҳам область партия комитети бюросининг аъзоси сифатида йўл қўйилган камчиликлар, ҳал қилинмаган масалалар учун жавоб бераман.

Биз шаҳарликлар қишлоқ меҳнаткашлари олдида катта қарздормиз. Уларга кўп ёрдам беришимиз керак. Икки йил давомида омборхоналар ҳажми икки баравар кўпайтирилади, консервалаш линиялари тайёрланади. Янги теплицалар қурилади ва эскилари реконструкция қилинади. Шаҳар тайёрга айёрликни тугатиши керак.

Бироқ, мен қабул қилинган қарорлар учун партиявий масъулият, биз ўзаро тил топиша олмаётган масалага эътиборни қаратмоқчиман. «Назарбек» совхози, «Партия XX съезди» колхози, «Партия XXI съезди» совхози, К. Маркс номли, «Ленин йўли» колхозлари коллективлари ҳақида илиқ сўзлар айтиш мумкин.

Бироқ, бошқачароқ мисоллар ҳам бор. Кўпгина ихтисослашган магазинларнинг нима учун бўм-бўшлигини кишилар тушунишмайди. Нима учун «Тошкент» фирмаси шаҳарни сабзавотлар билан таъминлашни яхшиламади? Айтишларича, хўжаликлар ўзларининг молиявий аҳволларини яхшилашганмиш. Лекин, улар шартнома нархларини фирма магазинларида ошириб, шунингдек, маҳсулотнинг кўп қисмини областдан ташқарига (яна анча баланд нархларда) чиқариш ҳисобига молиявий аҳволларини тузатиб олдилар. Бу билан яхши ғоя обрўсизлантирилди.

Область агросаноат комитетининг раиси, область партия комитети бюроси аъзоси Н. И. Гусаковнинг бу масаладаги позицияси умуман тушунарсиздир. Озиқ-овқат билан таъминлашдаги кескинликни юмшатишда область партия комитетининг секретари С. Д. Сайдалиевнинг ҳам активроқ ёндашишини истар эдик.

Тошкент шаҳрида уй-жой таъминоти муаммоси кескин бўлиб турибди. Шаҳар партия конференциясида программанинг барбод этилганлиги тўғрисида кескин партиявий баҳо берилди. Биз нураш арафасида турган уйларни бузишга ҳақиқий ҳужум бошладик. Бундай уйлар ўрнида янги уй-жойларнинг 30 проценти қад кўтаради. Эҳтимол, мамлакатнинг ҳеч бир шаҳрида бундай аҳвол йўқдир. Бироқ, бу ерда жуда кўп тўсиқлар бор. Ажратиш учун белгиланган майдонларга онгли равишда экинлар экилмоқда. Ҳатто бу ерга бинокорларни қўйишмаяпти. Ер ўз вақтида ажратиб берилмаганлиги оқибатида уч йилда бир неча минг квартира қурилиши тўхтаб қолди. Область ижроия комитетида бу масалани таҳлил этиш кутилган натижани бермади.

Тўғри, сўнгги ойларда бу ишларда муайян силжишлар ва масалани тушуниш ҳоллари кўзга ташланяпти, деб айтишга асос бор. Бир қатор муаммолар бартараф этилди. Бироқ, кўп вақт йўқотилди.

Агар биз раҳбарлар сифатида шахсий партиявий уюшқоқлик, масъулиятли ва юксак партия интизоми намуналарини кўрсатмас эканмиз, хўжасизлик, лоқайдлик, интизомсизлик йўлидан ҳеч қачон халос бўла олмаймиз

Наҳотки биз яқин икки йил ичида барча уруш инвалидларини ва интернационалчи жангчиларни уй-жой билан, 2—3 йил ичида кишиларни барак ва ертўлалардан кўчириш, бир йил давомида барча уруш қатнашчиларини телефон билан таъминлашнинг уддасидан чиқолмасак? Уддасидан чиқишимиз мумкин ва лозим.

1300 уруш инвалидлари ва қатнашчилари боғ участкалари олишолмаяпти, уларнинг айримларига ажратилаётганлари ҳам узоқда — 40—50 километр нарида жойлашган. Жавоб битта — ер йўқ. Бундай адолатсизликни кўриб чиқиш керак.

Тугатилган министрликлар ва идораларнинг бинолари

СУРАТЛАРДА: XXIII Тошкент область партия конференциясида.

Т. Каримов фотолари.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ВА ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ ҲИСОБОТ ДОКЛАДЛАРИ ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

(Охири. Боши 1, 2-бетларда).

қилишади. Буни қандай тушуниш керак? «Совет Ўзбекистони» газетаси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети ва Министрлар Советининг органи ҳисобланса-ю, раҳбарлар, партия комитети секретарлари уни ўқишмаса?! Ҳатто обуна ҳам бўлишмаса? Афсус.

Журналист маҳаллий партия ва совет органларининг яхши маслаҳатчиси ва актив ёрдамчисидир. Журналистлар кўпинча анчагина даромад ҳам келтирадилар. Кунларнинг бирида биз корхонада нутқ сўзладик, ўшанда корхонанинг директори ғурур билан «Ўтган йили биз салкам 2 миллион сўмлик фойда бердик» деб гапирди. Мен эса ўйланиб қолдим.

«Совет Ўзбекистони» газетасининг бир галлик тиражи салкам миллион нусхани ташкил этади. Ҳар йили партия бюджетига қанча маблағ келишини ҳисоблаб чиқиш қийин эмас.

Шу муносабат билан журналистлар меҳнатини махсус таъминлашдаги камчиликлар ҳақида гапиришни истайман. Масалан, журналистнинг ишлаши учун кўп нарса — осойишталик, тинчлик, фикрни жамлаш имконияти керак. Буни тушунган ҳукумат СССР Журналистлар союзи аъзоларига қўшимча уй-жой майдони — битта хона ажратиш ҳақида қарор қабул қилди. Тошкентнинг кўпгина районларида бу қарорга риоя қилинмайди. Агар сенинг оилангда жон бошига беш-олти квадрат метрдан уй тўғри келса сени ҳатто навбатга ҳам қўйишмайди.

Мен бу ҳақда шунинг учун ҳам гапирмоқдаманки, давлат механизмида ҳамма муаммолар бир-бири билан боғлангандир. Ўртоқ М. С. Горбачев партия XXVII съездида социал-иқтисодий ривожлантиришдаги сусткашлик фақат хўжалик раҳбарлиги соҳасидагина эмас, у идеологик ишдаги катта камчиликлар оқибатидир деган эди.

Янги жамиятнинг кайфиятида маданиятнинг роли тўғрисидаги ленинча таълимот кенг маълум. Инсон омили бу аввало маданият савияси, бизнинг ғояларимиз ва қадриятларимизга мустаҳкам ишончдир. Меҳнат ва ижодий юксалиш, бугун биз белгилаётган ва муҳокама қилаётган планларни амалга ошириш, ишлаб чиқариш даражаларига эришиш, партиявий-сиёсий ишнинг муваффақияти кўп жиҳатдан шуларга боғлиқдир. Бу муҳим давлат ишида биз журналистларга катта ва ниҳоятда масъулиятли роль берилган. Журналистлар буни тушунадилар ва ўзларининг бутун қалб қўрлари билан буюк янгиланиш ишига, халқимиз турмушининг гуллаб-яшнашига хизмат қилишга тайёрдирлар.

М. А. АЗИМОВА —

«Қомфорт» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия ташкилотининг секретари

Область партия комитетининг ҳисоботида КПСС Марказий Комитетининг партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида Тошкент область партия ташкилоти ишидаги жиддий камчиликлар юзасидан қабул қилган қарорини бажариш бўйича тадбирлар қандай амалга оширилаётганлиги чуқур таҳлил қилинди. Бу соҳада маълум ўзгаришлар сезилмоқда. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, қарорни бажаришда асосий оғирлик бошланғич партия ташкилотлари зиммасига тушмоқда. Область партия комитети ишлаб чиққан тадбирларда бошқа ишлардан озод қилинмаган бошланғич партия ташкилотлари секретарлари фаолияти ҳақидаги қоидаларга эътибор берилмаган. Бошланғич партия ташкилотларининг 70 процентига бошқа ишлардан озод қилинмаган секретарлар бошчилик қилмоқдалар. Улар ўз вазифаларини бажариш билан бирга бу катта жамоат топшириғини ҳам адо этмоқдалар.

Сергели районида 121 та бошланғич партия ташкилоти бор. Уларга 6 мингдан ортиқ коммунист бирлашган. Фақат 7 нафар секретари бошқа ишлардан озод қилинган халос. Менимча бошқа ишлардан озод қилинмаган секретарлар учун махсус статус ишлаб чиқиб, унга қатъий амал қилиш йўлини топиш керак.

Ҳисобот докладида бошланғич партия ташкилоти секретари ва меҳнат коллективлари кенгаши раиси лавозимларини қўшиш ижобий тенденция сифатида таъкидланди. Лекин меҳнат коллективи кенгаши раисини сайлаш бўйича Бутуниттифоқ тавсиясида корхона раҳбари ва жамоат ташкилотлари раҳбарини бу лавозимга тавсия этиш мақсадга мувофиқ эмас деб топилган. Шунинг учун ҳам бу нарса кенг қулоч ёймаяпти.

XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қарорида ва резолюцияларидан бирида юқори партия органлари раҳбарлари, ҳатто, КПСС Марказий Комитети секретаригача меҳнат коллективларида мунтазам бўлиб туришлари, етилган масалаларни ҳал этишлари лозим деб кўрсатилган. Ҳозирча бу ҳол бизда сезилмаяпти. Мен уч йилдан бери партия ташкилотининг секретари бўлиб ишлаяпман. Лекин область партия комитетининг бирор секретари бошланғич партия ташкилотимизга келганини эслай олмайман. Ҳисобот докладида бизнинг бирлашма энг қулай ошхона гарнитурларини ишлаб чиқараяпти деб таъкидланди. Ҳозирча шундай. Лекин икки йилдан сўнг бирлашма зарар келтириши мумкин. Чунки, ускуналаримизнинг 70 проценти эскириб кетган. Корхонани техник жиҳатдан қайта қуроллантириш учун бизга валюта керак. Бу ҳақда беш йилдан бери гапириб келаяпмиз. Албатта, валютани ишлаб топишимиз кераклигини ҳам биламиз. Бунинг учун эса ҳозирги иқтисодий алоқалар даражасига кўтарилиш зарур. Эски ускуналар билан эса бундай даражага чиқиб олиш амри маҳолдир. Маҳсулотларимиз халқаро бозорда рақобат қила олмайди.

Яна бир муаммо устида тўхтамоқчиман, Министрлик фойданинг атиги 10 процентини ўз ихтиёримизга беради. Агарда фойданинг 30 проценти ўзимизга қолдирилганда корхонани қайта қуроллантириш бўйича зарур чораларни кўрган бўлардик. Яна бир муаммо бизни қийнаяпти. Районимизни социал-иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш масаласига планлаштирувчи органлар ўгай кўз билан қарамоқдалар. Районимиз Тошкентдан бироз чеккароқда жойлашганлиги учун ҳам марказдаги маданий муассасаларда ҳордиқ чиқариш имконимиз камроқ. Фақат битта кинотеатримиз бор халос. Районни комплекс ривожлантириш бўйича таклифларимиз эътиборсиз қолиб келаяпти.

Кейинги икки йил давомида 330 минг квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилди. Кейинги йилда уй-жой қурилиши кўлами янада кенгаяди, аҳоли кўпаяди. Лекин, бирорта спорт иншооти, медицина муассасаси, кинотеатр, бошқа хил маданий-маиший объектлар қурилиши устида ҳеч ким ўйламаяпти. Район ён атрофимиздаги қишлоқларнинг унумдор ерларини тортиб олиш ҳисобига кенгаймоқда. Ахир, 1966 йилда вақтинча қурилган эски бинолар ўрнида кўпқаватли бинолар қуриш имкони бор-ку. Шунда мева ва сабзавот экиладиган майдонлар қисқармаган бўларди. Область доирасида эса территориал хўжалик ҳисобига ўтиш йўли билан социал-иқтисодий муаммоларни ҳал этиш мумкин деб ҳисоблайман.

Н. И. ЕМЕЛЬЯНОВ —

Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари

Бу беш йилликда районда уй-жой қурилиши кўлами кенгайди, мактаблар, мактабгача тарбия муассасалари, шифохоналар қуриш плани бажарилмоқда. Пулли хизмат кўрсатиш ҳажми 2,5 баробар кенгайди. Давлат сифат белгиси билан чиқарилаётган маҳсулотлар 2 баробар кўпайиб, аттестациядан ўтган маҳсулотларга нисбатан 60 процентни ташкил этаяпти.

Лекин булар ҳамма жойда яхши томонга қараб тўла ўзгаришлар рўй бераяпти, деган маънони билдирмайди. Хўжалик юритишнинг янги механизми ишлаб чиқаришга ёндашув системасини ўзгартирди, дейишга ҳали эрта. Партиявий ишларда ҳам туб ўзгаришлар сезилмаяпти.

Бир йилдирки, «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси хўжалик ҳисоби шароитида меҳнат қилмоқда. Бу ерда янгича шароитда кўндаланг бўлган бир қатор камчиликлар бирлашмани қийин аҳволга солиб қўйди. Ташқаридан фақат ишлаб чиқаришдаги муаммолар кўзга ташланса-да, аммо амалда улар бевосита 4 минг кишилик коллектив ҳаётига алоқадор бўлиб, сиёсий тус бермоқда. Бу ерда амалий конкрет ишлар қилиш керак.

Шу муносабат билан партиявий ишнинг асоси бўлган кадрлар масаласида ҳам тўхталиб ўтмоқчиман. Кадрларнинг ҳаммаси ҳам топширилган иш учун шахсий жавобгарликни тўла ҳис этаяпти, деб айта олмаймиз. Ҳали ҳам қобилиятли, иқтидорли раҳбарлар етишмаяпти. Эскича одат бўйича кўпгина кадрлар ҳамон юқоридан топшириқ кутиш одатини тарк этмаганлар. Бу борада область партия комитети секретари В. Г. Гордиенко томонидан таъсирчан чоралар кўрилишини истардик.

Ҳозирча у янги вазифаларни эскича усулда ҳал этишга ҳаракат қилаяпти. Стратегик масалалар эътибордан четда қолаяпти.

Район, шаҳар, область партия комитетлари номенклатурасидаги кадрлар хусусида ҳам ўйлаб кўриш зарур. Кадрлар номенклатураси жуда ҳам катта, бошқариш қийин. Ҳамма кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш масалалари билан шуғулланаяпти-ю, амалда дурустроқ ўзгариш кўзга кўринмаяпти. Кадрлар муаммосини ҳал қилиш йўлида таъсирчан чоралар кўриш керак.

Энди партияга қабул масалаларидаги баъзи муаммолар ҳақида тўхталмоқчиман. Партияга қабул қилишда талабчанликни ошириш керак деган кўрсатма бўлгандан сўнг кўпгина партия комитетлари ва бюролари амалда бу иш билан шуғулланмай қўйдилар. Фақат шу йилнинг ўзида райондаги 305 та бошланғич партия ташкилотининг 200 дан кўпроғида партия сафлари ўсмади. Партияга қабул икки марта камайди. Ижодий союзлар, илмий-тадқиқот институтлари, соғлиқни сақлаш муассасалари ва мактаблар партия ташкилотларида қабул умуман тўхтатиб қўйилди.

Ишчилар ва ёшлар ўртасида партияга аъзо бўлиш истагини билдирганлар сонининг камайиб бораётганлиги ҳам бизда катта ташвиш туғдирмоқда. Партияга киришни хоҳламовчилар ҳам бўлди. Коммунистлар ўртасида баъзан партиявий ўртоқлик сезилмайди. Шундай шароитда партия сафларининг софлиги устида ғамхўрлик қилиш, амалпарастлар, эътиқодсиз кишилардан сафларимизни халос этиш биринчи галдаги вазифамиздир. Оз бўлсак ҳам жипслашган бўлайлик. Оз бўлса ҳам соз бўлсин деган ленинча талабни унутмайлик.

КПСС Марказий Комитетининг партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида Тошкент область партия ташкилоти ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисидаги машҳур қарори қандай бажарилаётганлигини чуқур таҳлил қилиб чиқиш пайти келди. Область партия комитетининг иккинчи секретари Р. А. Попов бу қарор қандай бажарилаётганлиги устидан назоратни кейинги пайтда бироз бўшаштириб юборди. Бу борада кўрилаётган тадбирлар тўла бажарилмай қолаяпти. Партия комиссиялари жойларда бўлиб, партияга қабул масаласи қандай йўлга қўйилганлигини ўрганмаяптилар.

Ҳисобот докладида кенг истеъмол молларини кўпайтириш, кооперативлар ҳаракатини кенгайтириш соҳасидаги муаммолар ташвишланиб тилга олинди. Бу беш йилликда районимизда кенг истеъмол товарлар ишлаб чиқариш 32 процентга кўпаяди. Бу йил 460 та кооператив рўйхатга олинди. Улар 9 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Лекин ҳамма кооператив ҳам умидимизни оқлаяпти, деб бўлмайди. Тикувчилик ва бошқа хил буюмлар сифати паст, қиммат. Товарларнинг арзон хилини ишлаб чиқаришдан қисиб чиқариш ҳамон давом этаяпти. Область партия комитети бюроси, секретарлари бу соҳани ҳам назорат остига олишлари зарур. Ахир, республика Министрлар Совети, Госплани, министрлик ва идоралар ходимлари область партия ташкилоти ҳисобида турадилар-ку.

Энди озиқ-овқат маҳсулотлари муаммоси устида тўхталмоқчиман. Районимиз партия ташкилоти делегатлари, ишчилар ва олимлар бу хусусда алоҳида гапиришни менга топширишди. Ҳақиқатан ҳам бугунги кунда магазин пештахталарига қўйилган молларга қараб қайта қуриш қандай бораётганлигига баҳо бериш мумкин. Область партия комитетининг пленумларида озиқ-овқат масаласида бир неча бор принципиал гап бўлди. Лекин ўзгариш сезилмаяпти. Ўйлайманки, озиқ-овқат муаммосини ҳал этишда энг аввало область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мирқосимов ҳал қилувчи ролни ўйнаши керак.

Л. Э. КУПЕРМАН —

Тошкентдаги 74-ўрта мактаб ўқитувчиси

— Агар халқ таълимида умуман жуда кўп муаммолар тўпланиб қолган бўлса, тарих ўқитувчилари ва жамиятшунослар учун эса бундай муаммолар янада кўпдир. Тарихни илмийликдан маҳрум қилишди. Бизда у ниҳоятда тишсиздир. Ўнинчи синфларда дарс бераётган тарихчилар дарсда мунозара учун мавзуни шошиб-пишиб қидиришга мажбур бўлмоқдалар. Масалан, касаба союзлари ҳақидаги мунозарани мисолга келтириш мумкин. Мен болаларга масалага биринчи, иккинчи, учинчи қарашларни айтиб бераман. Кимдир биринчи қарашни, кимдир иккинчи қарашни, яна кимдир учинчи қарашни қўллаб-қувватлайди. Болалар ҳам жавоб беришади. Сўнгра мен биринчи қараш Ленинга тегишли эканлигини, иккинчиси Троцкийникилигини, учинчиси Шляпниковга қарашли эканлигини очиб айтаман. Албатта, синфда кулги кўтарилади, таъналар бўлади, тортишувлар эса янада қизийди, ким қайси қарашни нима учун маъқуллаганлигини тушунтириб беради.

Тарихдан қачонлардир, нимадир йўқолса унинг оқибати қандай бўлишини ҳеч ким билмайди. Мисол учун интернационал тарбия муаммосини олиб кўринг. Наҳотки у мамлакатда ҳам, республикада ҳам қандай оқибатларга олиб келиши мумкинлигини олдиндан билиш мумкин бўлмаган бўлса. Оддий умумий таълим мактабида ўзбек тилини ўргатишдан бошламоқчиман. Ўзбек мактабларида рус тили ўрганилаётган вақтда синф баб-баравар иккига бўлинади. Рус мактабида ўзбек тили ўқитилаётганда эса синфлар бўлинмайди. Демак, инглиз тили дарсида синф бўлинади, рус тилида ҳам бўлинади. Ўзбек тили дарсида бўлинмайди. Ҳеч қандай луғатлар йўқ, ҳеч қандай сўзлагичлар йўқ. Мактабда ўзбек тилини саккиз йил ўқиб, мактабни тугатгач уни билмайдиган болалар бўлиши табиийдир.

Ўзбекистон тарихини ўрганишнинг аҳволи янада ачинарлидир. 7-синф учун ягона Ўзбекистон дарслиги бор. У 1975—1976 йиллардан бери қайта нашр этилмайди. Тўғри бу йил «Учитель Узбекистана» газетаси айрим дарсларни беришни бошлади. Бироқ ундан фақат ўқитувчиларгина фойдалана олади, чунки 7-синф ўқувчилари конспект олишни билмайдилар. Демак болалар бир неча йиллар давомида Ўзбекистон тарихини ўрганишмаяпти. 9—10-синфларда-чи? Бу тарих ҳақида гапириб ўтишнинг ўзи уятлидир. Фақатгина қуруқ рақамлар ва географик номлар бор холос. Бунинг устига ўқитувчи ҳатто ҳеч қаерда қўшимча материал топиш имкониятига эга эмас, чунки ҳеч қандай қўшимча методик адабиёт чиқарилмайди.

Мактабда тарбияси оғир болалар билан ишлаш ҳам жуда мураккаб. Бу тўла-тўкис бўлмаган оилалар билан боғлиқ. Бизнинг мактабда эса бундай оилалар 50 процентни ташкил этади. Менинг шундай илтимосим бор. Бу ерда ўтирганлар ҳаммаси коммунистлар, ҳаммаси ота-оналардир. Балки ҳар бир партия ташкилоти жилла қурмаганда ҳар ойда бир марта уларнинг ходимлари болаларининг тарбияси ҳақидаги масалани ўзининг умумий партия йиғилиши кун тартибига балким қўйгандир. Қачонлардир шундай форма ҳам бўлганди. Болаларни яхши тарбиялаган ота-оналар мақтанилган, болалари тарбияси яхши бўлмаган оилаларга эса танбеҳ берилганди.

Тўгараклар катта муаммо бўлиб турибди. Бизнинг мактабда 1100 ўқувчи ўқийди. Иш ҳақи тўланадиган тўгараклар эса 1,5 ставкадир. Биз табиий бундай тўгаракларни чизмакашлик ва физкультурага берамиз. Қолганларига эса иш ҳақи тўланмайди. Биз ҳаммамиз аёлларимиз техникани яхши тушунмаймиз. Болаларга эса техника тўгараклари, фото-тўгараклар ва бошқа шу кабилар керак. Биз ҳеч кимни ишга ололмаймиз. Чунки ҳеч ким пулсиз ишлашга келмайди-ку.

Физкультура масаласи ҳам кескин бўлиб турибди. Битта спорт зали етарли эмас, эстетик тарбияда қийинчиликлар бор. Қачонлардир биз болалар билан доим санъат музейига бориб турардик. Ҳозирги вақтда болаларни туристик юришларга кўпроқ бориш қизиқтирмоқда. Бироқ туристик поездларни ташкил этиш амалда мумкин эмас. «Ташкентская правда» газетасида бугун Кременчуг шаҳри ва яна қандайдир бир шаҳарга туристик юришга бориш эълонни ўқиб хурсанд бўлдик. Бироқ беш кунлик йўлланма 280 сўм туради ва ўқувчиларнинг каникул кунларида бўлади деб ёзиб қўйилган. Сиз ўз фарзандингизга беш кунга 280 сўм бера оласизми? Албатта беролмайсиз. Мактаб ўқувчилари бўлган болаларни туристик йўлланмалар билан таъминлаш билан ҳам махсус шуғулланиш керак.

Яна бир масала устида тўхталиб ўтмоқчиман. Ўрта мактабларни битириш кечалари яқинлашиб келаяпти. Ҳамма болалар бу кечалар қизиқарли бўлишини истайдилар. Ҳозир янги йил кечалари бўлаяпти. Ҳаммасига маблағ керак. Биз Арманистонга юбориш учун ҳам маблағ тўпладик. Сўнгра ширинликлар ярмаркасини уюштирдик. Бор-йўғи 15 минутда (ҳамма бу ширинликларни болаларнинг ўзлари тайёрладилар ва сотдилар) 120 сўм тушди. Уларни ҳам Арманистонга юбордик. Пулни болаларнинг ота-оналаридан олиш ўрнига ўзимиз топганимиз яхши. Район ижроия комитетлари ҳузурида болаларга иш берадиган қандайдир алоҳида комиссиялар бўлишини таклиф этаман.

О. Ж. ИСМОИЛОВ —

Чилонзор район Совети ижроия комитети раиси

— Мен учта муаммо устида тўхталмоқчиман. Биринчиси озиқ-овқат масаласидир. Бу ҳақда кўп гап бўлди. Агарда статистика тили билан гапирадиган бўлсак, Чилонзор районы кейинги икки йил давомида 2 минг тоннага яқин сабзавот, картошка, мева, узумни кам олди. Бунинг устига Россия Федерациясидан келтирилаётган картошка таннархи ошиб бораяпти. Ҳозир ҳар килограмм картошка 25 тийинга тушмоқда. Бундан фақат бизнинг районимиздагина 2 миллион сўм зарар кўрилди. Агарда Тошкент шаҳри бўйича бу соҳадаги аҳвол таҳлил қилинса, кўрилаётган зарар яна ҳам катталиги маълум бўларди.

Биз Тошкент областида бўш ётган, кам рентабелли ерлар борлиги ҳақида кўп эшитаяпмиз. Лекин область агросаноат комитети раисининг сўзидан шу нарса маълум бўлаяптики, бу ерлардан фойдаланиш истиқболи бугунги кунда кўринмаяпти. Ерлардан фойдаланиш ва боғдорчилик, узумчилик ширкатларини ривожлантириш истиқболлари ҳам кўзга ташланмаяпти.

Ҳозирги кунда районимизда 19 мингдан ортиқ киши боғдорчилик-узумчилик ширкатлари учун ерга 2 йилдан бери навбат кутиб турибди. Фақат ваъда билан қўйнимизни пуч ёнғоққа тўлдиришаяпти. Шуни ҳам айтиш керакки, кўпгина тортишувлардан сўнг Коммунистик районы территориясидан 100 гектар ер ажратилди. Бу ерларга сувнинг чиқиши амримаҳол. Кам деганда 200 метр бурғилаш керак. Бундай аҳволда боғдорчилик-узумчилик ширкатини қандай қилиб ривожлантириш мумкин.

Иккинчи муаммо ушбу конференцияга тайёргарлик муносабати билан область партия комитетининг иш услуби хусусидадир. Биз 1989 йил ниҳоятда тиғиз бўлади деб гапирмоқдамиз. Бугун биз қабул қиладиган қарорда ва ҳисобот докладида аниқ ҳаракат программаси белгиланиши лозим эди. Лекин ҳужжатлар билан танишиб, буни сезмаяпмиз. Чамаси ҳужжатларни тайёрлашга кўпгина делегатлар жалб қилинмаганга ўхшайди. Область партия комитети сайлаб қўйиладиган органларни шакллантиришга делегатларни жалб қилиб, тўғри қилди-ю, аммо қарор лойиҳасини ишлаб чиқишда шундай йўл тутмади.

Область партия комитетининг янги состави комиссияларга эмас, группаларга бўлиниб, социал-иқтисодий тараққиётни ривожлантириш билан боғлиқ партия ҳужжатлари қандай бажарилаётганлигини мунтазам назорат қилиши зарур. Ҳисобот докладида ва бошқа ҳужжатларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси ва республика министрлар Советининг бундан уч йил муқаддам Тошкент шаҳри бўйича кўрсатмасининг қандай бажарилаётганлиги ҳақида лом-мим дейилмади. Албатта ҳисобот даврида қабул қилинган барча қарорларни эсга олиб ўтиш қийин. Аммо Ўзбекистон пойтахтини ривожлантириш бўйича қабул қилинган ҳужжатлар қай тарзда бажарилаётганлигини таҳлил қилиб кўриш лозим эди.

Ишни қайта қуриш бўйича ҳам бир неча оғиз сўз айтмоқчиман. Бир қатор министрликлар ва идоралар бу жараённи маҳаллий совет ва партия органлари билан келишмаган ҳолда ўтказаяпти. Бунга Чилонзор районини мисол қилиб келтириш мумкин. Гўё область партия комитети секретари ўртоқ Гордиенко билан келишган ҳолда «Промстрой» трестини қайта ташкил этишга киришишди. Районимизда жойлашган трест ажойиб коллектив сифатида ном чиқарган, Тошкентдаги кўпгина турар-жойлар, социал объектлар қурилишида фаол иштирок этаётган эди. Бундай қайта қуришлар ишга ёрдам берармикин?

Қ. Н. ЖАЛОЛОВА —

Тошкент тўқимачилик комбинати ишчиси

— ҚАЙТА ҚУРИШ йилларида кўпгина тиғиз муаммолар ҳал этилди. Бироқ кутилмаганда янгилари пайдо бўлмоқда. Бу муаммолар ҳозирги янгиланиш руҳига, партия Марказий Комитети ва ҳукумат қарорларига зиддир. Мен Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ўзимизнинг ёрдамчи хўжалигимизни аввалги эгаларига қайтариб беришимиз кераклиги тўғрисидаги кўрсатмасини назарда тутяпман. Нима бўлаяпти ўзи: хўжалик эндигина дурустроқ ишлай бошлаган, биз учун зарур бўлган маҳсулотларни кўпроқ бера бошлаган бир пайтда нима учун уни тортиб олиш керак?

Комбинатнинг амалий ёрдамлари туфайли «Текстильшчик» совхозида янги уй-жойлар, болалар боғчалари, мактаб, қорамол фермаси, паррандахона қурилган эди, теплица хўжалиги кенгайтирилган эди. Демак, комбинат бу ишлар учун бекорга маблағ сарфлаган экан-да?

Совхознинг ривожи учун кейинги икки йилнинг ўзида бир миллион сўмга яқин пул ажратган эдик. Ахир, биз хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитида ишлаяпмиз. Шунинг учун ўзимизнинг молиявий қийинчиликларимиз ҳам йўқ эмас. Шунга қарамай, ваъдамизда турибмиз. «Текстильшчик» ҳам ўз ишини ўнглай бошлагани бу йилдан яққол сезилиб қолди. Биз шаҳарда биринчилардан бўлиб комбинатимизда эртаки картошка сотиб олишга эришдик. Ҳар хил ошкўклар, сабзавот ва мевалар узлуксиз етказиб бериляпти. Уларнинг сифати ҳам аъло.

Бу қулайликлардан мамнун бўлиб турган пайтимизда республика Министрлар Советининг қарори чиқди. Ахир XIX партия конференциясида бунинг акси, яъни ёрдамчи хўжаликларнинг мустаҳкамланиши ва ривожланиши учун бутун чоралар билан кўмаклашиш кераклиги таъкидланган эди-ку?! КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети ҳам ўз қарорида республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советларига, область, шаҳар ва район партия комитетларига қисқа вақт ичида хўжалик ҳисобини ўзлаштириш ва корхона, ташкилот, муассасаларнинг ёрдамчи хўжаликларини рентабелли қилишга эришиш вазифасини топширган эди. Енгил саноат министрлиги эса шу ҳужжатга асосланиб тармоқдаги ҳар бир корхонанинг ўз ёрдамчи хўжалигига эга бўлишини шарт қилиб қўйди. Наҳотки, ана шу қарорларнинг ҳаммаси бекор қилинган бўлса? Ёки бошқалари чиқдими? Агар ундай бўлмаган бўлса бизнинг республика раҳбарларимиз нима учун бу қарорларга қарши бормоқдалар? Область партия комитети нима учун норозилик билдирмайди? Қачонгача сўзимиз бошқа, ишимиз бошқа бўлади?

Ўзимиз ҳақимизда гапирадиган бўлсак, биз ёмон ишлаётганимиз йўқ. Кўп йиллардан бери биринчи марта планларни бажариш имкониятига эга бўлиб бораяпмиз. Ҳолбуки, реконструкция туфайли анча ноқулай шароитда ишлаяпмиз. Меҳнатни, турмушни ва дам олишни яхшилаш учун анча ишлар қилинди. Хўжалик юритишнинг янгича шароити ижодий меҳнат учун кенг имкониятлар йўлини очиб берди, хўжалик ҳисоби жорий этиляпти, 1989 йилнинг 1 январидан бошлаб комбинат унинг иккинчи модели бўйича ишлашга ўтади.

Бир сўз билан айтганда биз янгичасига ишлашга, ўзимизнинг муаммоларимизни ўзимиз бартараф этишга ўргандик, ўзимизнинг куч ва имкониятларимизга ишонадиган бўлиб қолдик. Демак, комбинатимизнинг аввалги шон-шуҳратини ўзига қайтарамиз.

Бунинг учун ҳозир бизга ҳалал бериш эмас, ёрдам қўлини чўзиш керак. Лекин биз партия ташкилотларимизга область партия комитети томонидан ҳозирча ана шундай ёрдам бўлгани йўқ, деб ҳисоблаймиз. Унинг ходимлари комбинатимизда камдан-кам бўладилар.

СУРАТЛАРДА: XXIII Тошкент область партия конференциясида.

Т. Каримов фотолари.

Мактабда дзюдо секцияси

Болаларда спортга меҳр уйғотишда илм масканларидаги спорт секцияларининг роли катта. Ўқувчининг нимага қизиқиши ўша ерда билинади: кимдир футбол, кимдир волейбол: бошқаси кураш билан шуғуллана бошлайди. Катта спортга биринчи қадамини ўша даргоҳда қўяди. Энг асосийси саломатлиги мустаҳкамланади, ўсмирлик йилларини беҳуда кўча санқиш билан ўтказмайди, меҳнат қилишга ўрганади.

Қорасув —4 массивидаги 275-ўрта мактабда физкультура ва спорт ишлари яхши йўлга қўйилган. Ушбу билим даргоҳи иш бошлаганига эндигина икки йўл бўлган бўлсада, кўпгина ибратли ишлар амалга оширилди. Мактабнинг спорт зали ва спорт майдони бирор кун бўш турганини кўрмайсиз, доим шуғулланувчилар билан гавжум. Бу ер ўқувчиларнинг севимли жойига айланган. Улар турли секцияларга мунтазам қатнашишади. Жадвалда қайси куни нима ўтказилиши аниқ кўрсатиб қўйилган. Мактабда футбол, волейбол, баскетбол, қўл тўпи секциялари мунтазам ишлаб турибди. Бу секцияларда асосан 5—10 синф ўқувчилари қатнашишади. Ёш спортчиларга О. Якубов, А. Конев, Н. Конева, В. Якушевлар устозлик қилишади. Бу ерда спорт ишларини яхши ташкил этилганини шундан ҳам билса бўладики, яқин атрофдаги 112- ҳамда 222-ўрта мактаб ўқувчилари ҳам машғулотларга келадилар. Яқинда тренер Аваз Султонхўжаевнинг ташаббуси билан дзюдо секцияси очилди.

— Шу массивга яқинда кўчиб келганман,— дейди А. Султонхўжаев. — Кечқурунлари шу атрофда яшовчи ўқувчиларнинг сигарет чекиб ёки бўлмағур иш билан шуғулланаётганликларини кўриб ўйланиб қолдим. Тезда бирон чора топмаса, бугун ҳаракат қилинмаса эртага кеч бўлади. Мактаб директорининг олдига кириб дзюдо секциясини очишда ёрдам беришни илтимос қилдим. Болаларни жалб этишни ўз зиммамга олишимни айтдим. Директор таклифимга рози бўлди, ёрдамини аямади. Ишларимиз ёмон эмас. Тўгаракни очганимиздан кейин орадан кўп ўтмай массивда истиқомат қилувчи болалар бажонидил қатнаша бошлашди. Кўчада бекор санқувчилар, чекувчилар сони кескин камайди. Машғулотларимиз кечқурун соат 18 дан 21 гача давом этади. Эндиги мақсадимиз бокс секцияси очиш.

Тренернинг айтишича дзюдо билан ҳозир 6 ёшдан 16 ёшгача бўлган бола ва ўсмирлар шуғулланишаётган экан. Кичкинтойлар орасида ҳам истеъдодлилари кўзга ташланиб қолди. Айниқса 6 ёшли Рома Калампар, Алишер Ҳолмуҳамедов, Беҳзод Муртазоев, Баҳодир Мақсудов каби курашчилардан умид катта. Ажаб эмас келгусида улардан олимпия чемпионлари етишиб чиқса.

О. МАХМАЮСУПОВ.

Шарлар қучоғида.

Монцамэ — ТАСС фотоси.

Ўзгаришлар бор-у...

Ўлкамизда қиш. Ёшларни чиниқтирадиган турли спорт секциялари, тўгараклар ва клубларга жалб этишнинг айни вақти. Чунки улар мактабдан келгач, асосан бўш бўлишади. Маълумотларга қараганда маҳаллий Советларга қарашли уйларда 320 минг нафардан ортиқ ўсмир истиқомат қилади. Ўша турар жойларда ўтказилаётган тадбирлар бўш вақтнинг кўнгилли ва мазмунли ўтишини таъминлаяптими!

Мухбиримиз шаҳар уй-жой бошқармасининг тарбиявий ва маданий-оммавий ишлар бўйича катта инспектори Р. З. Ғаниевага ана шундай савол билан мурожаат қилди.

— Турар жойларда физкультура ва соғломлаштириш ишларини жонлантириш мақсадида шу йилнинг ўзида 330 минг сўм пул ўтказилди. Аҳоли томонидан квартирага тўланаётган умумий ҳақнинг икки проценти педагог-ташкилотчилар ва тўгарак раҳбарларига ойлик тўлаш, спорт базасини мустаҳкамлаш, турли тадбирлар ўтказишга мўлжалланган. Айни пайтда шаҳарда 64 та ўсмирлар клуби, 9 та теннис корти, 41 та «Саломатлик» шаҳарчаси, кўплаб спорт ва болалар майдончалари мавжуд.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети қарори билан ўтган йилнинг октябрь ойидан барча инструкторлик штатлари шаҳар спорт комитетининг хўжалик · ҳисобидаги «Физкультура ва соғломлаштириш» корхонаси ихтиёрига ўтказилди. Бундан ҳуқуқни ҳимоя қилувчи органлар, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, спорт комитети ва бошқа ташкилотларнинг ҳамкорлиги марказлаштириб, аҳволни тубдан яхшилаш кўзда тутилган эди. Мана, орадан қанча вақт ўтди. Афсуски, бу ўзгариш тарбиявий ва маданий-оммавий ишларни жонлантириш ўрнига, қийинчиликлар туғдирмоқда.

Биз ўсмирлар ўртасида биринчи навбатда жисмоний тарбия билан шуғулланишларини кучайтиришимиз зарур. Шаҳар спорт комитети асосан катта спортчилар етиштириш ва ўз-ўзини маблағ билан таъминловчи, пулли секциялар очиш билан банд. Кундалик физкультура-соғломлаштириш тадбирлари эса ўтказилмайди. Илгари биз стол тенниси, коптоклар, тўр, шахмат-шашка ва бошқа спорт инвентарлари олиш имкониятига эга эдик. Болалар мактабдан тўғри ҳовлига келишар, спорт инструкторлари уларнинг қизиқишига қараб турли машғулотлар олиб боришарди. Эндиликда клубга келган ёшларга ҳатто шахмат-шашка ҳам топиб беролмаймиз. Футбол, волейбол, стол тенниси ҳақида-ку гап бўлиши мумкин эмас. Сабаби, инструкторлар жойларда бўлишмайди, 3-4 ойда битта тадбир ўтказилса бўлгани. Болалар қаерда, нима билан шуғулланиши уларни қизиқтирмайди. Бу аҳволда ишимизда ўзгариш бўладими?

Шуни ҳам таъкидлаш керакки, маданий-оммавий ишлар учун ажратилган маблағга зарур техника тўгараклари очиш, малакали раҳбарлар билан таъминлаш имконияти етарли эмас. Аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш эса ҳеч қачон эътибордан четда қолмаслиги зарур. Шу боис ҳам физкультура-соғломлаштириш масаласи шаҳарни социал-иқтисодий ривожлантириш планининг бир бўлаги ҳисобланади. Фалсафа фанлари доктори, профессор А. Яковлевнинг шаҳар Совети ижроия комитетлари қошида турар жойларда аҳоли ўртасида тарбиявий ишлар олиб борувчи бўлим ташкил этиш ҳақидаги таклифи («Агитатор» журнали, 1988 йил, 4-сони) бошқа республикалар иш тажрибасида жуда тўғри ва ўз вақтида киритилганини кўрсатиб турибди.

Суҳбатни С. ШОДИЕВ ёзиб олди.

Қизиқарли ўтди

Пойтахтимизда ўтказилган III Бутуниттифоқ енгил атлетикачилар мусобақаси «Дўстлик—88» марафони ниҳоясига етди. Унда мамлакатимизнинг 69 шаҳридан келган 400 га яқин спортчи иштирок этди. Шунингдек, баҳсларда шаҳримизнинг «Колос», «Икар», «Куйбишевец» клубларининг вакиллари ҳам қатнашдилар.

Беш километр масофага югуришда Олег Крокудин (Жамбул) 17 минут 25 секунд натижа кўрсатиб, маррага биринчи бўлиб келди. Тошкент умумқўшин командирлари олий ҳарбий билим юртининг 3-курс курсанти Тимофей Сивов иккинчи бўлди. 10 километр масофага югуришда жамбуллик Вячеслав Кудимов ғолиб чиқди. У мазкур масофани 32 минут 17 секундда босиб ўтди. Иккинчи ва учинчи ўринларни олган енгил атлетикачилар — Тошкент умумқўшин командирлари олий ҳарбий билим юртининг курсантлари А. Волков билан В. Давидовлар худди шунча вақтда маррага етиб келишди.

20 километрлик масофани забт этиш, айниқса қизиқарли ўтди. Ғолиблик мазкур масофани 58 минут 13 секундда босиб ўтган саратовлик Андрей Артемьевга насиб этди. Новокузнецклик Николай Бузин финишга ундан кейин етиб келди. Учинчи ўринни ҳамшаҳаримиз Абдураҳмон Иброҳимов эгаллади. 42 километр 195 метр масофани босиб ўтиш югурувчилардан катта ирода ва кўп меҳнат талаб этди. Шундай бўлсада мусобақа иштирокчилари бўш келишмади. Кемероволик Александр Лопатин биринчи бўлди. Новокузнецклик Борис Ахметов иккинчи, бошқирдистонлик Рамзи Сафаров учинчи бўлишди. Ушбу мусобақаларда Саратовнинг «Сокол» клубидан жуда кўп югуриш ишқибозлари қатнашишди.

Трамвайчи-футболчилар ютуғи

Шаҳар трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг «Красновосточное» футбол командаси ўз ишқибозларини мамнун қилиб келяпти. Республика тоифасидаги судья И. Шкандин раҳбарлигидаги футболчилар бу йили Бутуниттифоқ футбол ишқибозларнаро ўтказилган «Комсомольская правда» газетаси таъсис этган соврин учун Москвада бўлиб ўтган финал ўйинларида қатнашган эдилар.

Футбол шинавандалари тажрибали команданинг ҳар бир чиқишини ғалабага зўр ишонч билан кутдилар. Спортчилар келаси йилдан бошлаб Республика кўнгилли спорт ва физкультура касаба союзи жамияти биринчилигида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритдилар.

«Красновосточное» командаси финал ўйинларида Пискент шаҳрининг «Рассвет» командасини 5:1, Оржоникидзе районининг «Қизил Ўзбекистон» командасини 3:1, Қуйи Чирчиқ районининг «XXVI партсъезд» командасини 6:1 ҳисобида мағлубиятга учратиб ўз мухлислари олқишини олдилар. Эндиликда улар тажрибали «Зарафшон», «Бинокор», «Мельник», «Ёшлик»... командалари билан бир сафда куч синашадилар.

Команданинг довруғини кўтаришда дарвозабон — 2-трамвай депоси слесари Андрей Парамонов, энг кўп тўп урган ўйинчи — «Красновосточное» депоси слесари Леонид Васильев, ярим ҳимоячилар — 1-трамвай депоси слесари Баҳодир Отабоев, «Красновосточное» депоси электр слесари Роман Свиридовлар ўйиндан-ўйинга ўз маҳоратларини ошириб бордилар.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Байрам ташвишлари қувончли бўлсин!

Мана, магазинларнинг витриналарида ранг-баранг ўйинчоқлар билан безатилган кўркам арчалар ҳам пайдо бўлди. Бу демак, ҳадемай Янги йил киради. Меҳмонларни кутиб олишга ҳозирлик кўраётган уй бекаларининг қўли қўлига тегмайди, ҳамма совғалар харид қилади. Агар сиз Фрунзе райпишчеторги хизматидан фойдалансангиз, байрам ташвишларига кетадиган вақтингизни анча тежайсиз.

27-30 ДЕКАБРЬ КУНЛАРИ МАРКАЗИЙ БОЗОРДА
(Артиллерия кўчаси)
ЯНГИ ЙИЛОЛДИ САБЗАВОТ ЯРМАРКАСИ ЎТАДИ.

Бу ерда сиз байрам дастурхони учун зарур неъматларни харид қилишингиз мумкин.

Шу ернинг ўзида БОЛАЛАР УЧУН ЯНГИ ЙИЛ СОВҒАЛАРИ СОТИЛАДИ, ҚАНДОЛАТЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ, ЧАНҚОВБОСДИ ИЧИМЛИКЛАР, ОЛМАЛАР, МУЗҚАЙМОҚЛАР РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИНАДИ.

Тайёр байрам термаларининг нархи 2 сўм 50 тийиндан 6 сўмгача.

Фрунзе райпишчеторги.

Арча, арча, жон арча!

Янги йил байрами бошқа байрамлардан нимаси билан фарқ қилади. Албатта, арча билан-да! У байрам оқшомига ўзгача жозиба бағишлайди. Шу куни мўъжиза рўй беради — хонадонингизга Янги йил кириб келади.

Мана, уйингиз тўрида ҳали ясатилмаган, баланд, серновда, кўм-кўк арча савлат тўкиб турибди. Энди бизнинг вазифамиз, унинг гўзаллигини тўла намоён этиш— чиройли, ялтироқ ўйинчоқлар билан ясатишдан иборат. Арчага энг аввало маржонлар, ҳар хил шарлар, ўйинчоқлар, шиша мунчоқлар осилади. Кичикроқ ўйинчоқларни юқори новдаларга осиш керак — шунда уларнинг оғирлигидан новдалар эгилиб қолмайди. Каттароқ ўйинчоқлар пастки новдаларга осилади. Энг сўнгги навбатда арча учига юлдузча қўндирилади ва ялтироқ безаклар илиниб, қоғоз «ёмғири» ёғдирилади.

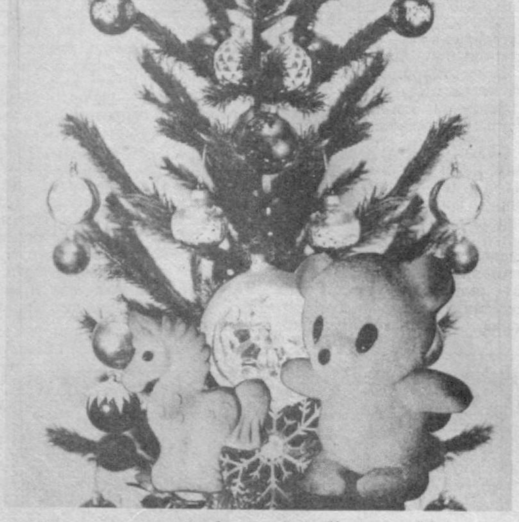

Арча ясатиладиган ўйинчоқларни олдиндан харид қилиб қўйган яхши. Бунинг учун Бош универсал магазиннинг арча безаклари сотиладиган махсус секциясига ташриф қилишингизни маслаҳат берамиз. Бу секция магазиннинг биринчи қаватида (гиламлар бўлимида) жойлашган. Бу ердан ҳар хил маржонларни, ранг-баранг шарларни, эртакларнинг қаҳрамонлари тасвирланган ўйинчоқларни харид қилишингиз мумкин. Уларни санаб адоғига етолмайсиз.

Бош универсал магазин 30 ва 31 декабрь кунлари соат 9 дан 21 гача ишлашини эслатиб ўтамиз.

ГУМ (телефон 42-27-39).

БАЙРАМ ДАСТУРХОНИ УЧУН

31 декабрь яқинлашган сайин уй бекаларининг ташвишлари ортиб боради: бутун оила аъзолари бир дастурхон атрофида тўпланади, байрам кўнгилдагидек ўтиши керак. Шунинг учун ҳамма нарсани олдиндан ҳозирлаш, қандай овқат тайёрланишини олдиндан мўлжаллаб қўйиш лозим. Масалан, қўл остида ҳамиша сабзавотлар бўлгани маъқул. Улар ҳар хил салатлар, винегретлар тайёрлаш учун зарур бўлади. Уларни сиз Дзержинский номидаги майдондан, Коммунистическая кўчасидан харид қилишингиз мумкин.

«ТАШПЛОДООВОЩПРОМ» бирлашмасининг ташкилотлари ана шу ерларда

27—31 ДЕКАБРЬ КУНЛАРИ СОАТ 9 ДАН 19 ГАЧА ШАҲАР МЕВА-САБЗАВОТ ЯРМАРКАСИНИ ЎТКАЗАДИЛАР

Шу ердан сиз сабзи, карам, пиёз, олма, тузланган бодринг ва карамларни харид қилишингиз мумкин.

«Ташплодоовощпром» бирлашмаси.

КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«Ташгоркоопторг» тугатилиши муносабати билан эътирозлар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

Адрес: Тошкент шаҳри, Собир Раҳимов райони, Жомий кўчаси, 5. Телефон: 48-19-20.

ТАШ ГОР ПО.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

Янги йил—қувноқ байрам

Эски йил ниҳоясига етиб бораяпти... Ёқимли ташвишлар билан бирга хонадонимизга қувноқ Янги йил кириб келаяпти.

Янги йилни кутиш — энг қувончли байрамлардан бири. Анъанага кўра уни ҳамма оила даврасида кутиб олади. Бу демак, дастурхон теварагида бутун оила аъзолари тўпланишади, дастурхонга энг тотли, тансиқ неъматлар тортилади...

Янги йил оқшомида деярлик ҳар бир хонадонда ўрмон маликаси — арча савлат тўкиб туради. У ўрмондан келтирилган табиий бўлиши ҳам мумкин, ихчамгина синтетик бўлиши ҳам мумкин.

АРЧАНИ ҚАЕРДАН СОТИБ ОЛСА БЎЛАДИ?

Тошкентга Киров области ўрмонларидан 95 мингта арча келтирилди.

Улар қуйидаги ихтисослашган магазинларда сотилмоқда:

«Чилонзор» Марказий универсал магазинида,
Қўйлиқ бозорида,
Госпиталь бозорида,
метронинг «Чилонзор» станцияси олдида,
1-ёғоч савдоси омборхонаси ҳузурида (Ашрафий кўчаси, 9-тупик, 2-уй, телефон 91-19-73), 5-трамвай, 26, 37, 61-автобусларнинг «Рисовая» бекати,
Қорақамиш массивидаги бозорда,
Бош универсал магазини олдида («Москва» меҳмонхонаси қаршисида),
Навоий кўчасида (Санъат саройи олдида),
2-ёғоч савдоси омборхонаси ҳузурида (Металлистлар кўчаси, 100, телефон 48-26-90, 7, 10-троллейбусларнинг «Миконд» заводи» бекати),
«Болалар дунёси» чакана савдо фирмаси магазини олдида, 1 Май кўчасида,
М. Горький номидаги майдонда,
Луначарский марказида,
Олой бозори олдида (автобуслар сўнгги бекатида),
Салор қурилиш материаллари омборхонасида (Тюльпановский проезди, 19, телефон 67-62-03, 17, 18-троллейбусларнинг «Госкомстат» бекати,
Сергели массивида, савдо ярмаркасида,
Фарҳод бозорида, савдо ярмаркасида,
Қўйлиқ автостанциясида.

Агар оилангизда ёш болалар бўлса табиий катта арчани харид қилган маъқул. Қорбобо унинг тагига ўз совғаларини қўйиб кетади, болалар унинг теварагида ўйнашлари, ўрмонда туғилган арча ҳақидаги қўшиқни айтишлари мумкин.

Катталар кичкинагина синтетик арча билан ёки қарағай новдалари билан чекланишса бўлади. Аммо ҳар икки ҳолда ҳам арчани чиройли ўйинчоқлар билан безатиш керак.

АРЧА ЎЙИНЧОҚЛАРИНИ, ЭЛЕКТР МАРЖОНЛАРНИ, КАРНАВАЛ НИҚОБЛАРИНИ, СУНЪИЙ АРЧАЛАРНИ ҚУЙИДАГИ МАГАЗИНЛАРДАН ХАРИД ҚИЛИШ МУМКИН:

Марказий универсал магазинидан — Ўзбекистон кўчаси,
Бош универсал магазинидан — Охунбобоев майдони,
«Ташкультторг»нинг қуйидаги магазинларидан:
4-магазин — Куйбишев шоссеси, 850,
5-магазин — Госпиталь бозори,
5/1-магазин — 1 Май бозори,
6-магазин — Навоий кўчасидаги савдо расталари,
8/2-магазин — Навоий кўчасидаги «Дўстлик» ярмаркаси,
9/1-магазин — Олой бозори,
3-магазин — «Қорақамиш» савдо маркази,
12/1-магазин — Луначарский маркази,
12/2-магазин — М. Горький номидаги проспект,
13-магазин — Авиасозлар шаҳарчаси,
13/1-магазин — Сельмаш бозори,
14-магазин — Беруний проспекти, Марказ-27,
15-магазин — У. Юсупов кўчаси, 95,
16/1-магазин — «Сергели» савдо маркази,
«Болалар дунёси» чакана савдо фирмаси магазинларидан:
Фирманинг бош магазини — Октябрь бозори,
1-магазин — Марказ—1, 4-уй,
4-магазин — Фарҳод ярмаркаси,
«Школьник» магазини — М. Горький майдони,
5-магазин — «Сергели» савдо маркази,
6-магазин — Большевик кўчаси,
9-магазин — А. Дониш кўчаси, 10, Авиасозлар шаҳарчаси,
«Чилонзор» Марказий универсал магазинида,
бош магазин — Чилонзор кўчаси,
4-магазин — Жарқўрғон кўчаси,
Фрунзе савдо марказидан — Ш. Руставели кўчаси, 53,
«Шуҳрат» мактаб-магазинидан — Чилонзор, 11-квартал, 4-уй,
«Улуғбек» марказий универсал магазинидан — Улуғбек» посёлкаси,
НОД-1 ишчилар таъминоти бўлимидан.

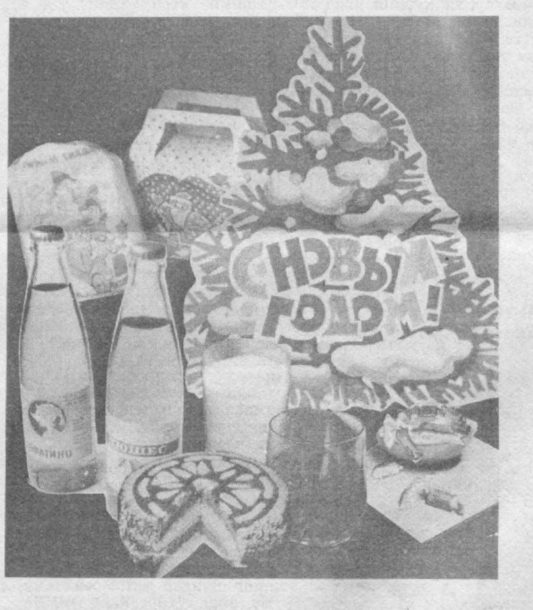

14-магазин — Октябрь революцияси кўчаси,
23-магазин — Манжара кўчаси,
16-магазин — Сергели станцияси,
ДОР УРСнинг «Октябрь» универмагидан,

шунингдек, Янги йил бозорларидан харид қилиш мумкин. Бу бозорлар ЦУМ, ГУМ, «ЧИЛОНЗОР» марказий универсал магазини олдида, «Болалар дунёси» чакана савдо фирмасининг 1 ва 2-магазинлари олдида, Фрунзе савдо марказида, «Улуғбек» марказий универсал магазини олдида жойлашган.

1988 ЙИЛ 28 ДЕКАБРДАН 1989 ЙИЛ 10 ЯНВАРГАЧА ШАҲАР ВА БОЛАЛАР ЯНГИ ЙИЛ БОЗОРЛАРИДА ЖОЙЛАШГАН
(Ленин номли майдонда, Халқлар дўстлиги номли майдонда)
ПАВИЛЬОНЛАРДАН СИЗ ҚУЙИДАГИЛАРНИ ХАРИД ҚИЛИШИНГИЗ МУМКИН

арча безакларини, ўйинчоқларни, болалар учун янги йил совғаларини; мактаб-ўқув қуролларини, китобларни. Шу ернинг ўзида қандолатчилик маҳсулотлари, Янги йил совғалари, мевалар, музқаймоқлар, чанқовбосди ичимликлар сотилади.

Павильонлар соат 10 дан 18 гача ишлайди.

Қишки таътил кунлари албатта фарзандларингиз билан сайр қилгани чиқасиз. Ўшанда болалар ўйинчоқлари, Янги йил совғалари, арча безаклари ортилган чиройли файтунга дуч келишингиз мумкин. Болаларингиз Қорбобо ва Қорқиз қўлидан янги йил совғасини олишига тўсқинлик қилманг.

28 ДЕКАБРДАН 10 ЯНВАРГАЧА ҲАР КУНИ

Ленин номидаги майдондан болалар учун янги йил совғалари ортилган 3 файтун шаҳар бўйлаб сафарга чиқади.

Янги йилга тайёргарлик кўрар экансиз бир нарсани унутманг: совға олишни болаларгина хуш кўришмайди, катталар ҳам мўъжизаларга ишонишади. Янги йил оқшомини сеҳрли оқшомга айлантиринг! Арча тагидан оиланинг барча аъзолари совға олишсин.

ОЗИҚ-ОВҚАТ ВА САНОАТ ТОВАРЛАРИ МАГАЗИНЛАРИ БАЙРАМ ОЛДИ САВДОСИНИ БОШЛАБ ЮБОРИШДИ. Сиз ана шу магазинлардан тайёр байрам термасини сотиб олишингиз мумкин, байрам термасини ўзингиз ясасангиз ҳам бўлади.

30 ДЕКАБРЬ КУНИ ШАҲАР ОЗИҚ-ОВҚАТ МАГАЗИНЛАРИ СОАТ 24 ГАЧА, 31 ДЕКАБРЬ КУНИ СОАТ 22 ГАЧА ИШЛАЙДИ. САНОАТ ТОВАРЛАРИ МАГАЗИНИ 30 ВА 31 ДЕКАБРЬ КУНЛАРИ СОАТ 21 ГАЧА ИШЛАЙДИ.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг савдо Бош бошқармаси.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/XII да **Оққуш кўли**, 28/XII да **Севилья сартароши**, 29/XII да **Анна Каренина**.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/XII да **Олтин девор**.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/XII да **Зўлдир**, 29/XII да **Ака-ука совчилар**.

Кино

27 ДЕКАБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

Чайка — «СЕНИНГ БИЛИШИНГНИ БИЛАМАН» (тоқ соатларда).
Ватан — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (19.00), «АВИАЦИЯ ҲАЛОКАТИ ХАЗИНАСИ ТОМОН» (17, 20.45).
Нукус — «КИНГ-КОНГ» (18.30, 20.45).
Москва — «КРАМЕР КРАМЕРГА ҚАРШИ» (тоқ соатларда ва 20.40 да).
Лисунов номли — «АССА» (17, 20.00).
ВЛКСМ 30 йиллиги — «ЭСПЕРАНСА» (17, 20.00).
Восток — «ЯНГИ АМАЗОНКАЛАР» (жуфт соатларда).
Санъат саройи — «ЕНГИЛМАС» (тоқ соатларда); «XX АСР ҚАРОҚЧИЛАРИ» (жуфт соатларда).

28 ДЕКАБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

Чайка — «СЕНИНГ БИЛИШИНГНИ БИЛАМАН» (тоқ соатларда).
Ватан — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (11, 15, 19.00); «АВИАЦИЯ ҲАЛОКАТИ ХАЗИНАСИ ТОМОН» (13, 17, 20.45).
Нукус — «КИНГ-КОНГ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).
Москва — «КРАМЕР КРАМЕРГА ҚАРШИ» (тоқ соатларда ва 20.40 да).
Лисунов номли — «АССА» (11, 14, 17, 20.00).
ВЛКСМ 30 йиллиги — «ЭСПЕРАНСА» (11, 14, 17, 20.00).
Восток — «ЯНГИ АМАЗОНКАЛАР» (жуфт соатларда).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Циркда арча» томошалари** (27, 28, 29, 30/XII да соат 10, 12, 14.30, 17, 19.30 да).

12-ўрта ҳунар-техника билим юрти касаба союз комитетининг йўқолган
ДУМАЛОҚ ПЕЧАТИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Ташхлебторг» 39-магазинининг йўқолган
ТЎРТБУРЧАКЛИ ШТАМПИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ:
700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08.74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58.85; фан ва ўқув юртлари — 32-53.10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55.32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33.29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33.99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56.84; эълонлар — 33-81-42.

Р. — 15987. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.50 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. 23 11. Тиражи — 108.220. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10